

KÜRD xalqı mübariz və qəhrəman xalqdır

DIPLOMAT

H.Əliyev

www.Diplomata-kurdi.com

№ 13 (124), 08 - 14 İyun Hezîran sal 2011
Ji meha şûbatê sala 2003-a tê weşandin

Həftəlik İctimai-siyasi qəzet
Rojnama heftename cîvakî û sîyasî

Qiyməti, 40 qəpik
Hêjaye

**Bilirsən, nə etmiş kürdlər bir zaman?
Qurtarmış İslamı çox ağır dardan!**

**Qədim Avropanın xaçpərəstləri,
Yüz illər sındırmış göy məscidləri.**

**Müsəlman keçmişin öyrənsə əgər,
Kürdün dərgahına daim baş əyər.**

Səbahəddin Eloğlu

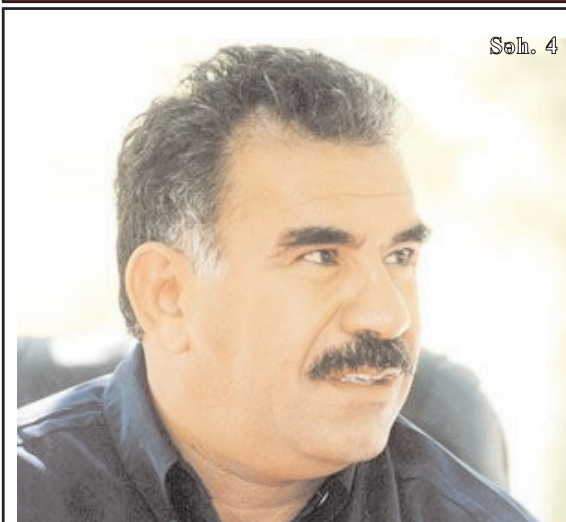
Səh.2

Səh. 2

**İlham Əliyev Moldova Prezidentinin vəzifəsini
icra edən Marian Lupu ilə görüşmüşdür**

**İraq Respublikasının Prezidenti
Cəlal Tələbani Azərbaycan
Respublikasının Prezidenti İlham
Əliyev cənablarını təbrik etdi**

Səh. 4

**Ramanên Ocalan li welatên
Latîn Amerîka belav dibe**

Səh. 3

**İbrahim Tatlıses
vegeriya Türkiyə**

**Ф. Уджа: «Мы — курды,
а езидизм — эта наша вера»**

Səh. 14

**Dizeyî: Divê
sewyeya zanistî û
rewşnbîriya
zarokên
Kurdistanê bigihîje
ya zarokên cîhanê**

Səh. 3

Səh.3

**Şanoyeke kurdî li
Tehranê hat nîşan dan**

**'Têkiliyên Kurdistanê û
Türkiyə geşiştine qonaxa
ku êdî têkneçin'**

Səh. 5

**Али все еще разрывается между
Халабджой и Мешхедом**

Səh.15

İlham Əliyev Moldova Prezidentinin vəzifəsini icra edən Marian Lupu ilə görüşmüşdür

Prezident İlham Əliyev Romada onun üçün ayrılmış iqamətgahda Moldova Respublikası Prezidentinin vəzifəsini icra edən Marian Lupu ilə görüşmüşdür.

Görüşdə Azərbaycan ilə Moldova arasında ikitərəfli münasibətlərin uğurlu inkişafından məm-

nunluq ifadə olundu, ölkələrimizin beynəlxalq təşkilatlarda bir-birinin mövqeyini dəstəkləməsinin önəmi qeyd edildi, əlaqələrimizin daha da genişləndirilməsi üçün yaxşı potensialın olduğu vurğulanaraq bu potensialın reallaşdırılması ilə bağlı fikir mübadiləsi aparıldı.

İlham Əliyevin İtaliyaya işgüzar səfəri başa çatmışdır

İtaliya Respublikasının Prezidenti Ciorcio Napolitanonun dəvəti ilə İtaliyanın birləşməsinin 150 illiyi və Respublika Günü münasibətilə paytaxt Romada keçirilmiş təntənəli bayram mərasimində iştirak edən Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevin işgüzar səfəri iyunun 3-də başa çatmışdır.

X X X

Həmin gün Prezident İlham Əliyev Bakıya qayıtmışdır.

Dövlət başçısını Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportunda Baş nazir Artur Rəisadə, Prezident Administrasiyasının rəhbəri Ramiz Mehdiyev və Bakı Şəhəri İcra Hakimiyyətinin başçısı Hacıbala Abutalıbov qarşıladılar.

İtaliyanın Venesiya şəhərində növbəti Dünya Təsviri İncəsənət Sərgisi - 54-cü Venesiya Biennalesi işə başlayıb. İyunun 1-də dünyanın bu nüfuzlu sənət sərgisində Azərbaycan pavilyonunun açılışı keçirilib. Azərbaycanın birinci xanımı, Heydər Əliyev Fondunun prezidenti, UNESCO və İSESCO-nun xoşməramlı səfiri Mehriban xanım Əliyeva açılış mərasimində iştirak edib.

Venesiya Biennalesi müasir dünya incəsənətində ən nüfuzlu və mötəbər bir sərgidir. Noyabr ayına qədər davam edəcək bu sərgidə 100-ə yaxın ölkə öz pavilyonları ilə iştirak edəcək. Azərbaycan artıq 3-cü dəfədir ki, Venesiya Biennalesinə qatılır.

54-cü Venesiya Biennalesində Azərbaycan pavilyonu şəhərin ən izdihamlı məkanlarının birində, məşhur Realto körpüsü yaxınlığındakı Qrand kanalın üzərində XV əsrdə ucaldılan Benzon sarayında yerləşir. Bu il Azərbaycan pavilyonu "Relational, of Baku" ("Bakıya məxsus") şüarı altında çıxış edir. Azərbaycanı Dünya Təsviri İncəsənət Sərgisində altı rəssam - Altay Sadıqzadə, Mikayıl Əbdürrəhmanov, Aydan Salahova, Zeyqəm Əzizov, Xanlar Qasımov və Ağa Hüseynov təmsil edirlər. Bu fırça ustalarının əsərləri müasir incəsənət vasitəsilə Azərbaycan insanının xarakterini Qərb tamaşaçısına çatdırmaq baxımından əvəzolunmaz fürsətdir.

Builk Venesiya Biennalesinin mövzusu və konsepsiyası "ILLUMInations", yeni

"millətlərin işığı" kimi səslənir. Modernist rəssamlarımızın əsərləri müasir incəsənətin imkanları vasitəsilə Qərb tamaşaçısında paytaxtımızın qədim və müasir görkəmi, ölkəmiz, burada yaşayan insanlarımız haqqında zəngin təəssürat yaradır. Realist çalarlarla, fərqli forma və rənglərlə diqqət çəkən bu yaradıcılıq nümunələri ilk baxışdan bir qədər sərt görünə də, əslində heyrətamiz gözəlliyi və maraqlı işlənmə texnikası ilə diqqəti cəlb edir. Sərginin zəngin toplusu bu müasir sənətin xüsusiyyətlərinin açıqlanmasına

İraq Respublikasının Prezidenti Cəlal Tələbanidən

Əs-səlamu aleykum və rəhmətullahi və bərəkətuhu.

Azərbaycanın Milli bayramı – Respublika Günü münasibətilə Zati-alinizə İraq xalqı adından və şəxsən öz adımdan ən səmimi təbriklərimi göndərirəm.

Bu fürsətdən istifadə edərək cənabınıza iki ölkə arasındakı əlaqələrin İraq və Azərbaycan xalqlarının rifahı naminə

daha da genişlənməsinə və inkişafına İraq Respublikasının rəğbətə yanaşdığını bir daha bildirirəm.

Cənab Prezident, Sizə möhkəm cansağlığı və davamlı uğurlar, dost Azərbaycan xalqına isə firavanlıq və tərəqqi arzulayıram.

*Dərin hörmətlə,
Cəlal Tələbani*

İraq Respublikasının Prezidenti

İlham Əliyev İtaliya Prezidenti Ciorcio Napolitanonun adından verilmiş ziyafətdə iştirak etmişdir

Romanın "Kurinale" sarayında İtaliyanın birləşməsinin 150 illiyinə və Respublika Gününe həsr olunmuş bayram mərasiminə qatılan nümayəndə heyətlərinin başçılarının şərəfinə konsert proqramı təşkil edilmişdir.

Sonra İtaliya Prezidenti Ciorcio Napolitanonun adından nümayəndə heyəti başçılarının şərəfinə rəsmi ziyafət verilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev mərasimdə iştirak etmişdir.

Azərbaycan incəsənəti Venesiyada nümayiş olunur

imkan verir.

Həqiqətən parlaq və orijinal bir fenomen olan müasir Azərbaycan incəsənətinin nümunələri özəlliyi ilə seçilir. Buradakı əsərlər estetik tərbiyə, bədii zövqün inkişafı, fərqli düşüncə üçün gözəl imkanlar açır. Sərgidəki əsərlərdə daha çox qeyri-ənənəvi, bəzən hətta gözənlilməz ifadə texnologiyası tətbiq edilib.

Venesiya Biennalesində Azərbaycan pavilyonu bir daha təsdiqləyir ki, müasir incəsənət əsərlərində müəlliflər yeni obrazlar axtarmaqla yanaşı, həm də onların yeni ifadə formaları üzərində çalışır. Bu sahədə əsər yaradan hər bir fırça ustası seçdiyi mövzu haqqında ən dolğun məlumat vermək üçün özünəməxsus ifadə üsullarından istifadə edir. Müasir incəsənət üslubunu seçənlər əsərləri ilə tamaşaçını dialoqa, diskussiyaya çağırırlar. Çünki müasir incəsənətin ən parlaq aspekti onun qeyri-müəyyənliyi.

Sərgiyə gələnlər tükenməz təsir bağışlayan əsərlərə böyük maraqla baxdılar və bir daha Azərbaycan mədəniyyətinin bütün istiqamətlərdə inkişaf etdiyinə şahid oldular.

Avanqard çalarlarla zəngin olan bu sərginin ovqatı həm də bir reallığı təsdiq etdi ki, Azərbaycanda mədəniyyətə, sənətə və sənətkara hər zaman böyük diqqət olub. Ölkəmizdə mədəniyyətin inkişafı üçün daha münbit şəraitin yaradılması, mədəniyyət və incəsənət nümayəndələrinin azad yaradıcılıq imkanlarının təmin edilməsi yolunda müntəzəm olaraq həyata keçirilən tədbirlər də bu realıqdan qaynaqlanır. Dövlət qayğısı ilə yanaşı, Heydər Əliyev Fondu da mədəniyyətin inkişafını fəaliyyətində prioritet istiqamətlərdən birinə çevirib.

Sərgidə Azərbaycan pavilyonunun açılışı xarici kütləvi informasiya vasitələrinin də diqqət mərkəzində oldu. Bir sözlə, Venesiya Biennalesindəki pavilyonumuz öz maraqlı formatı və qeyri-adi əsərləri ilə diqqət çəkdi. Parlaq və orijinal ideyaların vəhdətindən ərsəyə gələn bu sənət əsərləri müasir Azərbaycan incəsənətinin özəlliyindən xəbər verdi. Orijinal zövqün, maraqlı düşüncənin, incə ruhun bir arada təqdim olunduğu bu sərgidə qeyri-ənənəvi ifadə texnologiyaları tamaşaçılarda böyük maraq doğurdu.

Nêçîrvan Barzanî pêşwaziya parlamenterê brîtanî yê Kurd Zehawî kir

Avestakurd - Cîgirê serokê PDK Nêçîrvan Barzanî pêşwaziya parlamenterê Brîtanî yê esil Kurd Nedîm Zehawî kir.

Di hevdîtînê de Barzanî kêfxweşiya xwe anî ziman ku Kurdek li Brîtanya derbasî parlamentoyê dibe û jê re serkeftin daxwaz kir.

Nêçîrvan Barzanî her wiha hêvî kir ku ew bibe pirek di xurtkirina pêwendiyên di navbera Kurdistanê û Brîtanya de.

Li aliyê din parlamenter Zehawî pêşketinên ku li Kurdistanê çêdibin bilind nîrxand.

avestakurd

hevdîtîn

Dizeyî: Divê sewyeya zanistî û rewşnbîriya zarokên Kurdistanê bigihîje ya zarokên cîhanê

Sefîn Dizeyê wezîrê perwerdeya herêma Kurdistanê, bi minasebeta yekê hezîranê roja zarokên cîhanê di peyamekeê de pîrozbahiyê li zarokên cîhanê bi gişetî û yên Kurdistanê bi taybetî dike û diblêje:

- Armanca me, li wezareta perwerdeyê ya herêma Kurdistanê; perwerde, fêrkirin û pêgehandina zarokan e. Em hewil diidn ku hemû pêdawîstiyên zarokan dabîn bikin û rê nedin ku ew ji xwendinê dûr bikevin. Vekirina baxçeyên zarokan, dibistana,

xwendingehan û çapkirina berhemên perwerdeya zarokan û pêşxistina proses û sistema moderna perwerdeyê ji karên me

yên sereke ne.

Dizeyî di peyama xwe de diyar dike ku sistema nû ya perwerdeyê li herêma Kurdistanê rê li şideta li dijî zarokan digire û her maoseteyê/ya şidetê bikarbîne tê ceza kirin:

- Bi hêviya ku bi hevkarîya hemû alîyan em bikarin jiyanê bextewer bo zarokên Kurdistanê dabîn bikin û wisa bikin ku sewyeya zanistî û rewşnbîriya zarokên Kurdistanê bigihîje sewyeya zarokên cîhanê û bi aramî û bextewerî jiyan xwe derbas bikin.

Li Bulgarîstanê keçek kurd: Evîn Esen

Evîn Esen keçek kurd û li paytexta Bulgarîstan Sofiyayê ji dayik bûye. Bavê Evînê Husmattîn Esen bi eslê xwe ji Diyarbekirê ye û piştî darbeya leşkerî ya sala 1980-yî ji welat derketiye paşê bi armanca xwendinê çûye Sofiyayê û li wê ma ye. Diya Evînê Radostina bulgar e û wê û Husmattîn di dema xwendina Zanîngehê de hevdu nasikirine. Bav bi bazirganiyê dê jî bi Evînê mijûl e. Evîn niha 13 salî ye lê li bajar û welatê ew lê dijî ji aliyê rayagiştî ya sportê ji nêz ve tê naskirin.

A ku Evînê daye nasikin hunera wê ya di warê reqsa li ser cemedê ye. Ev sport weka li her welatê kevn yê di nava sistema sosyalîst de bû, li Bulgarîstanê jî ji sportên herî aktuel e û hezkiriyên wê di nava civakê de gelek in. Li gor gotina wê, Evînê bi teşwîqa diya xwe û hê şeş salî bû ye, dest bi reqsa li ser cemedê kiriye. Evîn werê ji vê sportê hez dike ku xwe li ser wê cemedê qerisî weka di himbêza diya xwe ya germ de hîs dike. Ji bo Evîne şematoka li ser cemedê azadi ye û ew dema li ser cemedê direqise xwe weka kevokê li ezmana dibîne.

Li gel xwendina wê armanca sereke ya Evînê serkeftina di vê sportê de ye. Evîn jî malbata wê jî dizanin ku bo serkeftinek û bi taybetî serkeftinek navnetewî xebatek bêsînor û bi disîplîn divê. Ew her şeş rojên heftê û rojê sê saetan bi

çavdêriya mamosteyek taybet fêr dibe. Yanî jiyan wê di navbera xwendegeh û wargeha sportê û malê de derbas dibe. Him mesrefên vê sportê zêde û di stûyê malbatê de ye û him jî jiber birina wê ya xwendegeh û wargeha antremanê di stûyê dêya wê de, dê Radostina wekî din nikare karek din bike. Lê dê jî û bav jî çî gazinan nakin û dibêjin ew ê bo serkeftina Evînê ji çî tiştekî teksîr nekin.

Evîn ji şeş saliya xwe û vir de her sal beşdarî pêşberkên navbera sportvanên herî baş yên çar klûbên navdar yên Bulgarîstanê dibe.

Evînê heta niha di dereceyên duyemîn û sêyemîn de heft xelat wergirtiye. Di pêşberka 04.04.2011 de jî di nava hemsalên xwe de di temamê Bulgarîstanê de bû yekemîn û xwedîya xelata zêr. Ji bilî pêşberk û şampiyonayên herêmî û netewî, Evîn

beşdarî pêşberkên navnetewî jî dibe. Ew di sala 2008 de li Zagreb, di 2009 de li Budapeşte û di sala 2010 de jî li Grazê derket ser cemedê û beşdarî pêşberkan bû. Evîn di van misaqebayên navnetewî de jî bala pîspor û temaşevanên vê sportê kişand ser xwe.

Mamoste, klûba wê lê ya muhîmtir pîsporên vê sportê Evînê weka hunerkerek pêşerojê dibînin û qedrek mezin didine wê. Evîn armancek daye ber xwe û dibêje ew xwe bo Olimpiyadên 2013 de ku dê li Moskovayê tene lîdarxistin amade dike.

Xeyalek Evînê jî heye. Xeyala wê ew e ku ew bi rengên kesk, sor û zer û li ser navê Herêma Kurdistanê beşdarî Olîmپیادên Moskovayê bibe. Dê û bavên wê jî bo vê xeyala wê jî li piştê keça xwe ne. Herdu jî pê qail in ku keça wan li ser navê Kurdistanê beşdarî Olîmپیadekê bibe.

Evînê heta niha di dereceyên duyemîn û sêyemîn de heft xelat wergirtiye. Di pêşberka 04.04.2011 de jî di nava hemsalên xwe de di temamê Bulgarîstanê de bû yekemîn û xwedîya xelata zêr. Ji bilî pêşberk û şampiyonayên herêmî û netewî, Evîn

Li Bulgarîstanê, li Sofiyayê keçek kurd bi xeyalên kesk, sor û zer li ser cemedê direqise lê weka ku li ezmanan di nava ewrên spî de difire.

Şefik Oncu

Şanoyeke kurdî li Tehranê hat nîşan dan

Şanoya ser cadeyan ya "Bezm û Rezm" ku şanokarê kurd Mucteba Muradî nivîsandiye, ... di 14'emîn festîvala navdewletî ya şanoya xwendekarên Îranê de li bajarê Tehranê hate nîşan dan.

Şanoya ser cadeyan ya "Bezm û Rezm" berhema girûpa şanoyê ya Karmîsin a Kirmasânê ye ku di beşa girûpa şanoyan ya "Meydan û Ol" li avahiya mala hunermendên Îranî û ciheke vekirî ya şanoya bajarê Tehranê de hate nîşandan.

Şanoya han ku 25 deqe ye, derbarê olên kevn yên kurdewarî ye ku kurd têde bi yekîti û pêkve bi ser pîlanan de ser dikevin.

Hêjayî gotinê ye ku şanoya han bi merema nasandina kultur û çanda kurdî bi cîhanê hatiye amade kirin.

Îbrahîm Tatlıses vegeriya Tîrkiyê

Avestakurd – Hate zanîn, Brhaîm Tatlıses bi balefireke taybet bi navê "TC Ibo" vegeriya Tîrkiyê. Tatlıses li belafira Gokçe, ji aliyê kurê wî Îdo û Ehmet Tatlı ve hate pêşwazîkirin.

Hate zanîn, Brhaîm Tatlıses bi balefireke taybet bi navê "TC Ibo" vegeriya Tîrkiyê. Tatlıses li belafira Gokçe, ji aliyê kurê wî Îdo û Ehmet Tatlı ve hate pêşwazîkirin. Bi tirimbêleke hawarhatinê ew rakirin Navenda Rehabîlîtasyon a Darûşefaka li Maltepe da ku dermankirina wî were berdewamkirin. Hêjayî gotinê ye, Tatlıses li roja 14'yê adarê bûbû armanca êrîşkê û di encama êrîşî de ji serê xwe birîndar bûbû. Jiber metirsiya birînê, ew rakiribûn Almanya.

Seredana şanda PDK ji bo Libnanê

Avestakurd - Bi vexwendinekê ji aliyê Şapêla Pêşeroj ya Libnanî de, şandek ji Partiya Demokrat ya Kurdistanî - 'Iraqê bi seoktiya Ce'ifer İbrahîm seredana welatê Libnanê dike.

Şanda PDK li balefirgeha Beyrûtê ji aliyê Endamê polîtbiroya Şapêla Pêşeroj Fayiz Mekok û serokê komeleya dostaniya Kurdistan û Libnanê Şekîb Şehab ve hate pêşwazîkirin, her weha şandê hevdîtinek li gel serokê giştî yê Şapêla Pêşeroj Ehmed Elherîrî pêkanîbû û axaftin di navbera wan de li ser têkiliyên herdu partîyan hatibû kirin.

KARDUKNAME

Cano Amedî

Helbestên Dilpê Jêlî (Şûkrû Ekinçî), bi hestên evînek kûr û neteweperwer mirovan di bin bandora xwe de dihêle. Gava ku mirov rûpelên Kardûkname'yê dizivîrîne, weke mirov di nav daristan û dîroka Zend Avesta de bimeşe, dikeve nav xeyalan. Lewra, di kûrahîya derya dîroka gelê Kurd de, ji bo helwestên avjeniyê, divê mirov xwedî rê û ramanên netewî be. Di Kardûkname'yê de, dîroka gelê Kurd, weke helbestên evînî, weke destanên netewî hatiye nivîsandin. Di nav rûpelên Kardûkname'yê de mirov gerdûnek çandî ya dewlemend dibîne.

Em baş dizanin ku dîroka serdest, ji aliyê hêz û çînên serdest ve tê afirandin. Ev hêzên serdest, li gor qewet û dilê xwe dîroka xwe bi derew û çavsofî dixemilînin. Ev helwesta wan, pîrî caran têr nake û ji bo xwe têr rêbidin, radibin dîroka reqîbên xwe ji dinivîsin. Pîrî caran di nav rûpelên dîrokê de, hebûn û rastîyên hêz û gelên biserketîne, di bin lingê serdestan de wunda dibe an dirize. An jî hêzên serdest, ji bo zîlim û zordariya xwe veşêrin, pîrî caran li çand û dîroka reqîbên xwe xwedî derdikevin, di nav rûpelên dîroka xwe de hebûn û rastîyên wan vedîşêrin.

Di warê dîrokê de, gelê Kurd xwedî mîrateke dewlemend e, lê di warê lêkolîn û xebatek hevpar de gellek qels e. Lewra, ji ber ku gelê Kurd demek dirêj ne xwedîyê sazî û desthilatdariya xwe ye, weke hemû nîrxên netewî dîrok û çand wî jî bîxwedî maye. Pîrî caran hêzên serdest û dagîrker, bi siyaseta olî û bîşaftîne, li çand û dîroka me xwedî derketine, li gor berjewendîyên netewa xwe, bi derew û bi xwîne xemilandin.

Em dizanin ku dîrok, bi ziman re û ziman jî bi dîrokê ve girêdayîye. Heta niha gelê Kurd têra xwe li ser dîrok û çanda xwe nesekiniye, nenivîsiye. Pîrî caran kesên biyanî li ser dîroka me lêkolîn û xebat kirine. Lê divê em bi derziyê bîran bikolin û xwe bigihîjin çand û dîroka xwe. Em baş dizanin ku çand, edebîyat û dîroka gelê Kurd, heta niha bi giranî bi awayekî devkî gihîştîyê nîfşên şûnda. Bapîrên me, di rêşaya şevên dirêj de bi serpehatî, çîrok û destanên Kurd şevbihêrkên xwe ronî kirine. Bi hest û germîya wan destanan, em dîrok û serpehatîyên evîna "Mem û Zîn", "Sîyabendê Silivî û Xecê", "Binefşa Narîn û Lawikê Cembellî", Rustemê Zal" û Kawayê Hesinkar" dizanin.

Neteweyên ku dîroka xwe nizanibin û li zimanê xwe xwedî dernekevin, di pêşerojê de nikarin bibin xwedî desthilatdariya xwe. Wê her tim, weke Seydayê Tîrêj gotîye: "çar hawir me diz û keleş in, têk dane dijimîn/ Me ji hev vediqetînin bir bi bir, heyf û mixabin/ Qet çare û umîda me nemaye bilbilê min/ Meydane ji bo hirç û çeçel, gur zûre zûre" Em dizanin ku welatê me Kurdistan, seranser warê şaristaniyê ye. Gelek qewm, millet û netew li ser wê erdnegeriyê jîyaye û bi çand û hunera xwe tûrikê mirovahiye bi rengê xwe xemilandin. Gelê Kurd jî hertim li ser wê erdnegeriyê bi çand û hunera xwe ji dîrokê re mazûbanî kirîye.

Kardûkname, weke şerîdên filim, mirov dikşîne nav şênaya dîrokê û hestên evîndariya neteweperweriyê û xemgîniya bindestiya salên dirêj radixe ber çavan. Gava ku mirov rûpelên Kardûkname'yê dizivîrîne û dest bi xwendina wê dike, ji berî zayina Îsa ve heta niha, mirov dibê şahidê bûyerên dîrokî. Em baş dizanin ku bi zimanê Kurdî nivîsandin û xwendin di nav gelê me de gelek kême e, lê ez bawer dikim ku xwendevanên Kurd wê ked û xebatên nivîskarên xwe ji bir nekin û li berhemên wan xwedî derkevin.

Bîrêz Dilpê Jêlî, "xewna sibê Belîlâz" li ser refên pirtûkxanê tenê nehiştîye û bi xebat û kedek mezin Kardûkname amade kirîye. Ez ji dil û can Seydayê hêja pîroz dikim û jê re serfirazî dixwazim. Ez bawer dikim ku Kardûkname, wê bi naverok û hestên evîndariya neteweperweriyê, di demek nêzîk de bal bîkşîne ser xwe.

Ramanên Ocalan li welatên Latîn Amerîka belav dibe

Werger Şivan Zerdeştî da diyarkirin ku ew wê paraznameya çaremîn ya Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan, ya bi navê "Qeyrana Şaristaniyê li Rojhilata Navîn û Riyên Çareseryê" ji zimanê Tirkî bo zimanê Spanî werbigêrine. Zerdeştî destnîşan kir ku armanaca wî ji wergerandina paraznamê ji bo zimanê Spanî ew e ku ramanê Ocalan bigihîne 400 milyon kesê ku bi zimanê Spanî li cihanê dixwînin.

Zerdeştî anî ziman ku eger parêzname bibe bi zimanê Spanî wê wergera wê ji bo gelek zimanê ku nêzî zimanê İspanî ne hesan bibe. Zerdeştî got: "Eger ev parazname bibe bi zimanê Spanî wê bo wê ji bo zimanê İtalî, Ferensî, Portekîzî û zimanê Katalan û Galîsiya ya jî werbigêrine".

RAMANÊN OCALAN LI LATÎN AMERÎKA BELAV DIBE

Li ser sedemê wergerandina paraznameya Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan ji bo zimanê Spanî Zerdeştî got ku li Parzemîna Emerîkaya latîn ramanê Ocalan zêde belav nebûne û daxwaziyek ji bo famkirina Ocalan li wan welata heye û wiha bi lêv kir: "Li gora agahiyê ku me girtine û di rîya danûstendina me de li wan welata gelek kesayet, sektor, rêxistin û tevgerên rizgariya netewî û gelek

tevgerên din yên cûrbecûr mereq û daxwaziyên wan hene ji bo famkirina bê ka şoreşa Kurdistan çawa derbas dibe, nêrînen Rêber Apo çawa ne, dîsa tekoşîna gelê kurd li Kurdistan û Rojhilata Navîn çawa ne weke tê zanîn ji bo wan welata jî ev agahî pir kêmin." Zerdeştî dibêje ez di wê baweriyê de me ku bi wergerandina paraznameya Ocalan ji bo zimanê Spanî wê sempatiyek pir mezin ji bo

tevgera azadiya gelê kurd çêbibe.

NAVEROKA WÊ TEVAHIYA MIROVAHIYÊ ELEQEDER DIKE

Zerdeştî destnîşan dike ku paraznameya Rêberê Gelê Kurd Abdullah Ocalan ya bi navê "Qeyrana Şaristaniyê li Rojhilata Navîn û Riyên Çareseryê" ew jî wek paraznameyê din li ser şaristaniya fermî ya 5 hezar sal û şaristaniya demokratîk ya ku dîroka wê nehatiye nivîsandin disekine. Herwiha Zerdeştî tîne ziman ku naveroka paraznamê ne tenê rewşa gelê Kurd û Kurdistan belkî naveroka paraznamê tevahiya mirovahiye eleqedar dike û pirs-girêkên bingehîn yên mirovahiye tîne nîrxandin.

WERGER HETA NEWROZÊ BI DAWÎ DIBE

Zerdeştî dibêje divê ramanên Ocalan tenê bi zimanê Tirkî re sînoard nemîne. Herwiha dibêje di Newroza 2011 de wê werger bi dawî bibe. Zerdeştî dibêje em ê hewl bidin ku paraznameyên din yê Rêberê gelê Kurd Abdullah Ocalan wan jî ji bo zimanê Spanî werbigêrine.

ANF NEWS AGENCY

Demîrtaş: "Serok Wezîr dixwaze bi tena xwe rejîmekê avabike"

Namzetê serbixwe yê Colemêrgê Selaheddin Demîrtaş, hatina Serok Wezîrê Tirkîyê Erdogan li Diyarbekirê, axivitinên ku BDP'ê piştigiriyê dide MHP'ê nîrxand û Erdogan

Namzetê serbixwe yê Colemêrgê Selaheddin Demîrtaş, hatina Serok Wezîrê Tirkîyê Erdogan li Diyarbekirê, axivitinên ku BDP'ê piştigiriyê dide MHP'ê nîrxand û Erdogan bi tawana civakê ji hev parçe dike gunehbar kir. Demîrtaş di nîrxandina xwe ya ji rojanmevîna re got "Li şûna siyasê bike, her dere ku diçiyê, bi bê bextî û derewan hewl dide xelkê bixapîne. Lê dîtina min ev e; mîtingên Serok Wezîr li heremê, ne jibo dengên Kurdan bi dest bixe ye. Tê fêmkirin ku, berî niha plan kiriye, ji mîtingên heremê dengan ji rojava wer-gire. Jiber ku, tê li Colemêrgê, Wan, Şîmek, Êlih, Diyarbekirê mîtingan li dardixe û haqeretê

li wan dike, armanca wî jê ew e ji van mîtingan li rojava dengên xwe zêde bike...Ya tê dîtin, plana di sere wî de ev e; bi serê xwe bibe desthilatdar û bi serê xwe piştî makzagonê biguhere, li vî welatî dixwaze rejîmekê ava bike."

Her wiha Demîrtaş mîtinga Edrojan ya li Diyarbekirê bi naserkeftin bi navkir û got "AKP'ê li van 8 salên dawî, mîtinga herî li binketî li darxist. Serok Wezîr jî dizane, êdî çûkan li wir bi devê xwe bigire, dengan ji gel nagire...Pêşnûmeyên şaredariyên me weke yên xwe nîşan dide û dixwazê xwe li pêşiya gel şîrîn bide nîşandan."

Demîrtaş li axivitina ku têkiliyên BDP'ê û MHP'ê hene got "Her kesê ku piçek mejiyê wî hebe, dizane ev tişt nabe. Tucaran BDP'ê berê dengên xwe nade MHP'ê û ne partiyeke din."

Avestakurd

Birêvebira Balafirgeha Hewlerê weke jina herî jîr hate hilbijartin

ya herî jîr
û serkeftî
hate hilbijartin

Rêvebera Giştî ya Firokexaneya Hewlêr a Navnetewî Telar Fayîq di peywendiyek telefonî de ji Rûdawê re got: ...

Rêvebera Giştî ya Firokexaneya Hewlêr a Navnetewî di warê firokevaniyê de li ser asta parzemîna Afrîqa, Asya û Rojhilata Navîn jina herî baş hat hilbijartin.

Doh (01.06.2011) li bajarê Dûbaî yê welatê Îmaratê di warê firokexane û firokevaniyê de kongreyek hat saz kirin. Di nava wê kongreyê de kesên li ser asta parzemîna Afrîqa, Asya û Rojhilata Navîn herî jîr hatin destnîşankirin. Rêvebera Giştî ya Firokexaneya Hewlêr a Navnetewî Telar Fayege di vî warî de kesa herî jîr hat hilbijartin.

"Ew kongre ji aliyê kompaniya Read Express a Îmaratê ve her sal tê saz kirin. Ji aliyê lijneyek pispor ve kesên ku di warê firokevaniyê de xwedî rolek herî baş û di karê wan de pêşketin diyar, di hilbijêrin. Ez wekî jina herî baş a di warê firokevaniyê de li seranserî Afrîqa, Asya û Rojhilata Navîn hatim destnîşankirin."

Di wê kongreyê de Rêvebera Giştî ya Firokexaneya Hewlêr Telar Faqey û dû jinên din, yek ji Firokexaneya Dûbaî û ya din jî li başûrê Afrîqa hatibûn destnîşankirin. Piştîre ji wan hersê kesane Telar Fayege wekî jina herî baş di warê firokevaniyê de li ser asta parzemîna Asya, Afrîqa û Rojhilata Navîn bo sala 2010-2011an hat destnîşankirin.

Firokexaneya Hewlêr a Navnetewî li ser asta cihanê di warê mezinahiyê de di rêza pêncemîn de tê hêjmartin. Dîzayna vê firokexaneyê ji aliyê kompaniyek Brîtanî çêkirin û kompaniyek Tirkî 360 milyar dolarê Amerîka hatiye dirûstkirin. Ev firokexane dikare salane pêşwazî li 3 milyon geştyar bike.

rûdaw

Li Amedê nimêja bi kurdî

Avestakurd – Bi merema nîşandana nerazîbûna xwe li hemberî hikûmetê û nasandina ziman û kultura xwe bi cihanê,...

Li Amed peytexta bakurê Kurdistanê bi hezaran kesan nimêja îne bi kurdî kirin.

Li gorî nûçeyên ku li bakurê welat gihîştine me îro li Amedê bi hezaran kes li qada Deriyê Çiyê kom bûn û nimêja xwe ya îne bi Kurdî kirin. Di nimêjê de, mela bi kurmançî û zazakî xutbe û duayên xwe xwend.

Hêjayî gotinê ye ku ev demek dirêje Kurdan biryar dane ku nimêja xwe bi Kurdî bikin û xutbeya xwe jî bi Kurdî bixwînin.

Cîgirê Serokê Partiya Demokrata Kurdistanê (PDK) Nêçîrvan Barzanî doh di hevpeyvîneke dirêj de ji rojnameya Tirkî Tarafê re got; PKK hebe û nebe li Tirkîyê miletek bi navê mîletê Kurd heye û divê Tirkîye vê problemê bi metodên demokratîk û ne bi rêyên leşk-erî çareser bike.

Tevahiya hevpeyvîna Neşe Duzel ya ku ligel Nêçîrvan Barzanî kiriye û Nefelê ji Tirkî wergerandiye Kurdî:

Neşe Duzel: Tu rewşa niha ya têkiliyên Tirkîyê û Kurdistanê çawa rave dikî?

Nêçîrvan Barzanî: Li gor min Kurdistan û Tirkîye rojên xwe yê herî baş dijîn. Di têkiliyên xwe de dema herî baş diborînin. Bifikire, berî çend salan 200 hezar eskerên Tirkîyê hatibûn ser sînor. Tirkîyê Kurdistan bi awayekê eskerî tehdîd dikir.

Ma êdî tehdîd nakin?

Ticareta di nêvbera me û Tirkîyê de îro gehiştiye 7 milyar dolaran. Firmayên Tirkîyê piraniya xizmetên mîtehidîyê yê li Kurdistanê li xwe girtine. Îhaleyên herî mezin şirketên tirkîkan bi dest xistin, îvestmentên herî mezin yê jêzemîn û serzemînê ji aliyê tirkîkan ve tên kirin. Yanî di têkiliyên me û Tirkîyê de asoyeka pir ron li pêşîya me ye. Ji bilî wê jî em dixwazin dergehên nû li ser sînor vekin.

Dergehên sînor ên nû dê li kû vebin?

Li herêma Xabûrê dê bîn vekirin. Emê dergehê niha heyî jî berfireh bikin. Niha em ji bo vê mîzakereyan dikin. Dergehên nû dê di demeke pir nêzik de vebin. Têkiliyên me yê digel Tirkîyê ti caran hewqasê xweş nebûbûn. Dê hêj baştir bibin. Têkiliyên aborî û siyasî dê hêj pirtir pêşde biçin.

Bi Tirkîyê re ti problemên we nînin?

Ez nabêjim ku problem nînin. Heger mirov bi demên berê re miqayese bike me mesafeyeka mezin derbas kir.

Baş e, problemên di nêvbera Tirkîyê û Kurdistanê de çi ne?

Pirsa ku niha pir li ser têt axaftin meseleya PKK-ê ye. Divê ev problem di nêv Tirkîyê de bi rêya diyalogê bêt çareser kirin. Qet xelet fêm nekin. Ez behsa diyaloga digel PKK-ê nakim. Li hundirê Tirkîyê kî probleman çêdike ez dibêjim bila diyalog digel wan bêt kirin. Li Tirkîyê ev 30 sal in ku mirovên çekdar şerî dikin. Di nêv wextê de mirovên bêguneh jî şehîd bûn. Çareserîya eskerî ne çareserî ye.

Li gor te hebûna PKK-ê ya li Qendilê çi tesîrê li têkiliyên we dike?

Prensîba me ev e: Em qebûl nakin ku grupeka çekdar axa me bi kar bîne û êrişî welatekê cîran bike. Em rewşeka wisa ku PKK heta hetayê li vê derê bîmîne û heta hetayê ji Tirkîyê re probleman çêke qebûl nakin.

Lê belê hê jî nivê mîlîtanên PKK-ê li bakurê Iraqê [başûrê Kurdistanê] dimînin. Ma PKK li bakurê Iraqê wekî yekîneyeka serbixwe hebûna xwe berdewam dike?

Ew grupên biçûk biçûk in. Li cihekê diyar bi cih nebûne.

Ma li Qendilê bi cih nebûne?

Grupên wan hertim di hereketê de ne. Hertim tîni û diçin. Me ev ji Tirkîyê re jî rave kir. Vehewandina mirovên çekdar li Kurdistanê û êrişkirina wan li ser Tirkîyê ji bo me meseleyeka neqebûlbar e. Em ji bo PKK-ê bi ti awayî misamehê nakin.

Desthilata Herêma Kurdistanê Iraqê hêzên ewlekariyê hene. Polîsê wê heye, ordiya wê heye. Ma qey PKK hebûna xwe y alî Kurdistanê bi pevçûna digel van hêzan berdewam dike?

Deverên ku PKK lê ye deverên çolî ne. Me di salên 1990-ê de digel ordiya Tirkîyê operasyonêka herî mezin kir. Heta van operasyonan ta sala 2000-ê berdewam kir. Lê belê cardî jî me nekarî wan biqewitînin. Di wan pevçûnan de me tenê sê hezar kes wekî şehîd û xazî dan. Divê mirov li kuka vê pîrsê temaşa bike. Kuka vê pîroblemê siyasî ye. Bi şilehan û bi metodên eskerî çareser nabe. Ev problemeka siyasî ye û divê bi cesaret di nêv Tirkîyê bi xwe de bêt çareser kirin. Li gor min serokwezîrê Tirkîyê Recep Tayyip Erdogan di rêyeka rast de dimeşe. Li gor qenaeta me piştî hîlbijartinan ji bo çareserkirina problemê dê gavên zêdetir bîn avêtin.

Di çareserîyeka demokratîk y a problema Kurdan de Erdogan pê li frêne kir. Tu xwe dispêrî çi dema ku dibêji piştî hîlbijartinan dê cardî dest bi avêtina agvên demokratîk bike?

Rewşa dinyayê û wextê dê zorê bide Erdogan da pêwîstî bibîne ku problema Kurdan bi gavên demokratîk çareser bike. Bi van bûyerên ku vê dawiyê li Rojhilata-nêvê çêdibin aşker abû ku dema çareserkirina problema Kurdan hatiye. Divê Tirkîye ji bo ku vê problemê

ji kukê de çareser bike xebateka siyasî û demokratîk bike û têkeve hereketê. Ew gavên demokratîk yê ku heta îro hatine avêtin ne hindik in lê belê divê zêdetir gav bîn avêtin. Ew karên ku serokwezîr Erdogan het aîro kirine qetûqet ne karên biçûk in.

Li gor te gava herî mezin ku Erdogan avêtiye çi ye?

Guhortinên dawiyê yê qanûna esasî gavên mezin in. Di eslê xwe de li Tirkîyê ji bo çareserkirinê îradeyek heye. Hebûna îradeyeka wisa hêviyê dide me. Lê belê mesele ew e ka ev çareserî dê kengê pêk bêt. Dê niha çêbe? Piştî salekê çêbe? Piştî du salan çêbe? Divê çareserî di wextekê herî nêzik de çêbe. Ji bo vê jî divê hemî alî arîkariya serokwezîrî bikin. Ji ber

'Têkiliyên Kurdistanê û Tirkîyê gehiştiye qonaxa ku êdî t êkneçin'

porblema Kurdan ne problema Ak Partiyê ye. Problema Kurdan problema Tirkîyê ye. Problema dewleta Tirkîyê û mieseseyên wê ye. Wekî ku ev problem tenê ya hikûmeta Ak Partiyê be carinan Erdogan tawanbar dikin.

Yê ku "rêlibervekirina Kurdan" da dest-pê kirin û da sekinandin ji Erdogan bû. Li gor te ma xelk neheq in ku birêveberekî rexne bikin?

Erdogan bi destpêkirina "rêlibervekirinê" karekî baş kir. Ji bo Tirkîyê ev înisiyatîveka pir nû ye. Em rewşa Tirkîyê pir baş dizanin. Dandestpêkirina rêlibervekirineka wiha li Tirkîyê pêwîstî bi cesareteka mezin heye. Berê wî jî hinek kesan xwest bikin nekarînin bikin. Bo nimûne Turgut Ozal. Erdogan cardî ev dergeh vekir. Heger niha ew dergeh girtîbe jî miweqet hatiye girtin. Piştî hîlbijartinan dê cardî bêt vekirin. Ji ber Erdogan li ser desthilatê bîmîne û nemîne êdî dergehê çareserkirina problema Kurdan bi rêyên demokratîk vebû.

Heger problema Kurdan û problema PKK-ê çarser bibe di t êkiliyên Tirkîyê û Kurdistanê de hon li hêviy açi pêşketinan in?

Ez piştrast dikim ku problema Kurdan problemeka wisa ye ku di nêv Tirkîyê de bi awayekê zindî heye. Heger Tirkîye vê problemê çareser bike dê li herêma Kurdistanê, li Iraqê û li hemî Rojhilata Navîn roleka mezin bilîze. Bo nimûne niha Misir ji bo xwe Tirkîyê dike model. Wekî dî jî heger Tirkîye problema Kurdan çareser bike bi wasîteya herêma Kurdistanê dikare tesîrê n etenê li hemî Iraqê lê belê li hemî Rojhilata-nêvê bike. Ji ber Tirkîye ji aliyê jeopolîtîk û cografî ve li cîhanê li cihekê pir xwaser e.

Têkiliyên we digel PKK-ê çawa ne?

Di nêvbera me û PKK-ê de t êkiliyeka resmî nîne. Heger ji bo kêmkirina şidetê û xwînretîne rolek bikeve ser milên me em amade ne ku wê rolê bilehîzin. Ev du sal in ku di nêvbera Tirkîye, Iraq û Emerîkayê de mekanîzmayeka sêqolî heye. Em hertim vê meseleyê diaxivin. Temaşa bikin. Li cîhên ku di bin kuntrola îdareya herêma Kurdistanê de ne stargeheka PKK-ê nîne.

Min fêm nekir.

PKK li herêmên çolî yê li serê çiyayan li deverên ku niştecihî lê nîne dimînin. Bo nimûne Qendil. Qendil cihek e ku li ser tixûbê Îranê ye. Ev devereka çolî ya li serê çiyayên bilind e. Li wêderê gundikên pir biçûk hene. PKK li wêderê hertim di hereketê de ye.

Mîletê Kurd di heqê PKK-ê de çi difikire?

PKK-ê pir Kurdên vêderê eşand. Sala 1995-ê û 1996-ê beytişê li hemberî herêma Kurdistanê şer îlan kir. Sala 1992-yê PKK-ê û Abdullah Ocalanî ji bo parlamento û hikûmeta

ku me nû ava kiribû got: "Divê ev parlamento û hikûmet bîn tîne kirin." Hebûna PKK-ê îro jî ji me re astengan derdixe. Dor 300 gundên me yê kevin li ser tixûbê Tirkîyê hene ku em dixwazin ji nû ve ava bikin.

Belê...

Hebûna PKK-ê rê li me digire ku em van gundên berê ji nû ve ava bikin. PKK ji neavakirina van 300 gundan berpirs e. Lewra jî li herêma Kurdistanê zemîna piştigirîyê ji bo PKK-ê nîne. Ti desteka xelkê ji PKK-ê re nîne.

Ma berê ji desteka Kurdên Iraqê ji bo PKK-ê nebû?

Rast e. Berê t êkilî baş bûn. Lê belê piştî ku PKK-ê li hemberî herêma Kurdistanê şerekê bêwate da destpê kirin wê destek û rizaya xelkê

li Tirkîyê hatin kirin ji aliyê wan mîlîtanên PKK-ê ve ku ji tixûbê Iraqê hatin hatin pêkanîn. Tu vê çawa rave dikî?

Ma ji bo êrişa ku herêma Behra Reş li ser boriya gaza xwezayî li hat kirin jî ew ji Iraqê hatin? Ew ji hundirê Tirkîyê çûn wêderê. PKK ne probelemeka derbasbûna vî alî û wî aliyê sînor ye. PKK problemeka hêj.

Ma di heqê PKK-ê de daxwazên Tirkîyê ji idareya Kurdistanê çêdibin?

Ev meseleyeka wisa ye ku em hertim diaxivin. Mekanîzmaya sêqolî ya di nêvbera Tirkîye, Iraq û Emerîkayê de hertim dicive. Vê mekanîzmayê van du salan karên pir baş kir. Bi netîcey axebetên vê mekanîzmayê me rêyên desteka lojîstîk yê bo PKK-ê girtin. Me rê li ber PKK-

yiyan girt ku bi rêya hewayî ji Ewropayê bîn û biçin. Piştî ku me di heqê vê meseleyê de agahdarî wergirtin êdî me rê neda wan ku bîn û t êkevin herême.

Emerîka dê di taliya vê salê de ji Iraqê derkeve. Piştî derketina Emerîkayê tu dibêji li Iraqê dê çi rû bide. Ma Iraq dê wekî yek-parçe bîmîne?

Heta ku Emerîka derkeve hêzên ewlekariyê yê Iraqê dê bîn qunaxeka wisa ku bikairin ewlekariya Iraqê biparêzin. Heta ku hemî alî pêgirîên qanûna esasî bin fikra parçekirina Iraqê nayêt kirin.

Kurdistan dê serbixwe bibe?

Heta ku Iraq pêgira vê qanûna esasî be no. Biryara Kurdan ew e ku bi pêgiriya qanûna esasî di nêv Iraqa federal û demokratîk de bîmînin.

Baş e, heger li Tirkîyê aşti çêbe kadroyên PKK-ê yê li bakurê Iraqê dê veg-erin Tirkîyê?

Ew PKK-yiyan ku li Kurdistanê hertim di haletê hereketê de ne, ne hemwelatîyên vêderê ne. Ji ber ku ne hemwelatî ne nikarin bîmînin.

Salên herî xirab yê t êkiliyên we û Tirkîyê kîjan sal bûn?

Sala 2007-ê dema ku "tezkerê" derket û ew demên ku operasyonên eskerî hatin kirin, ji bo me dema herî xirab bû. Dema ku ordiya tirkîkan eskerê xwe li ser sînor kum kir hingê me rojên herî xirab derbas kirin.

Ma t êkiliyên baş yê di nêvbera Tirkîyê û idareya Herêma Kurdistanê de dikarin cardî t êkbiçin?

Em êdî ji şîpîka t êkçûna van t êkiliyan derbas bûn. Em ji xetera îhtimala xirabûna t êkiliyan derbas bûn. T êkiliyên Kurdistanê Iraqê û Tirkîyê hewqasê xurt bûne ku êdî nikarin xirab bibin. Û di ser vê re jî t êkilî dê hêj mezintir bibin.

Di kîjan warên aborî de ev t êkilî dê hêj mezintir bibin?

Di sektora enerjîyê de... Petrol, gaz, rafîn-erî, santralên elektrîkê...

Ger li Tirkîyê piştî hîlbijartinan agirbesta digel PKK-ê yekcar t êkbiçe gelo îhtimal heye ku pevçûn derbasî aliyê bakurê Iraqê bibin?

Em hêvî dikin ku wisa nebe. Heta ku aqil serdest be divê tişteka wisa neqewime. Êdî li cîhanê dem ne dema wê yekê ye mirov probleman bi şerî çareser bike. Heger PKK agirbestê dirêj neke dê xetayeka pir mezin bike. Divê êdî ev bibe agirbesteka daîmî. Ji bo çareserkirina problemê divê struktura fikirîne ya PKK-ê bêt guhortin. Ev problem bi şilehan çareser nabe. Îlankirina agirbestê ya her şeş mehan carekê ne metodêka baş e. Bila PKK dest ji çareserîya eskerî berde. Divê ew vê fêm bikin.

Dema ku tu behsa agirbesta demdirêj dikî pêşniyara te ew e ku PKK dest ji çekan berde?

Ger proses ji aliyê siyasî ve pêşde biçê xwezayî ye ku PKK dest ji çekan berde. Ma çi faydeya çareserîya eskerî û pevçûnê heye? Em bibêjin PKK-ê hezar êriş kirin. Jiwe ev sih sal in ku vê dikin, çi bi dest xistin? Eskerên tirk jî ev sih sal in ku operasyonan dike. Netîce çi ye? Divê ew dersê ji vê bigirin. Metodên eskerî ne rêyên çareserîyê ne. Ji bo rawestandina herikandina xwînê ji bo herdu alîyan jî çareyekê dî divê hebe. Metoda eskerî sih salan hat ceribandin. Problem çareser nebû. Ew mirovên ku dimirin, dayîk, xuşk û brayên wan hene. Ev problem bi şerî çareser nabe. Mirov hertim beytişê dimirin. Tenê rêyeka demokratîk dikare li Tirkîyê problema Kurdan çareser bike.

(rəsmi sənədlərlə)

Uzun zamandır Türkiyədə yaşayan görkəmli tarixçi alim, professor Fazil Qaraoğlu Osmanlı dövlətinin, Türkiyə Cümhuriyyətinin, Türkiyə Genelkurmay Başqanlığının, TBMM, Azərbaycan MEA Əlyazmalar İnstitutunun, İngiltərənin, Fransasın, Rusiyanın və digər müxtəlif ölkələrin arxiv sənədləri üzərində ciddi tədqiqat apararaq erməni məsələsinə dair həqiqətləri dünya ictimai-yetinə çatdırmaq məqsədilə dörd cildəndən ibarət "Ermənilər və həqiqətlər (rəsmi sənədlərlə)" adlı kitabını ərşəyə gətirmişdir. Bu kitabın yeni nəşr olunmuş IV cildində Osmanlı dövlətinin arxiv sənədləri əsasında erməni-fransız və erməni-İngilis əlaqələri oxuculara çatdırılır. Zəngin tarixi arxiv sənədlərlə əhatə olunan genişhəcmli bu kitabda Fransız və İngilis ordularında yer almış və həmin ölkələrdə, eləcə də Türkiyədə məskunlaşmış ermənilərin fitnəkar əməlləri və onların gizli fəaliyyətləri rəsmi sənədlərlə ortaya qoyulur, erməni uydurmalarına tutarlı faktlarla cavab verilir. Azərbaycanın vətənpərvər ziyalısının ərşəyə gətirdiyi bu kitab böyük əhəmiyyət kəsb edir. Çünki bu kitabda oxucuların diqqətinə təqdim olunan tarixi rəsmi sənədlər Azərbaycan dilində ilk dəfə nəşr olunur.

Bu gün Oğuz yurdu, – indiki Ermənistanda türk adını daşıyan nə bir kənd, nə də bir Azərbaycan türkü vardır. Halbuki erməni Zaven Korkodyanın 1932-ci ildə nəşr etdirdiyi kitabında adları çəkilən 2310 kənddən 2000-dən çoxunun adı Azərbaycan ləksikonundadır. O torpağın hər qarışında Azərbaycan tarixinin izləri vardır.

Hər bir millət öz tarixi mirasının sahibidir. Bu tarixi mirasın əhəmiyyətli bir bölümünü də arxiv sənədləri təşkil edir. Bu da bir həqiqətdir ki, dövlətin və millətin haqlarını və millətlərarası münasibətlərini arxiv sənədləri qoruyur, dövrün ictimai-siyasi quruluşunu ortaya qo-yur.

Arxivlərdə tarixi hadisələri doğru əks etdirən sənədlər hifz olunur.

İstər dövlətlər, istərsə də millətlər arasında baş verən hadisələri aydınlaşdırın mənbə daim arxivlər olmuşdur. Du baxımdan tarixi hadisələrlə əlaqəli veriləcək hökmlərdə arxivlərə mü-raciət edilməsi, tədqiq edilən mövzuların daha obyektiv kriteriyalar içərisində dəyərləndiril-məsinə yol açar.

Bu günə qədər "erməni məsələsi" ilə əlaqəli Qərb ölkələrində nəşr edilən yayımlar arxiv sənədlərinə əsaslanmadığına görə, çox təəssüflər olsun ki, qeyri obyektiv olmuşlar. Bu da bir həqiqətdir ki, türk arxivləri "erməni məsələsi" ilə əlaqəli yüz minlərlə rəsmi sənədləri müha-fizə edir.

Həç şübhəsiz, tarixi həqiqətlərin aydınlaşdırılmasında Türkiyə arxivlərində mühafizə edil-lən rəsmi sənədlər "erməni məsələsi"-nin daha düzgün ölçülərlə dəyərləndirilməsində çox bö-yük əhəmiyyət kəsb edir.

Türkiyənin Orta Şərqdəki yeri və əhəmiyyətini bilən imperialist qüvvələr XIX əsrin ikinci yarısından etibarən bölgədəki siyasi mənfəətləri üçün Osmanlı dövlətində yaşayan erməni cəmiyyətlərin "qoruyucusu" olaraq

ortaya çıxıb Şərq siyasətini təyin etmişlər.

Siyasilərin dilində yer alan "Şərq məsələsi" deyimi Osmanlı dövlətinin Qərb dövlətləri tərəfindən parçalanmağa səy göstərilməsini ifadə edir. Tarixi dəlillərdən bəllidir ki, Osmanlı dövlətinin siyasi çöküşünün sürətləndiyi bir dövrdə "erməni məsələsi," Qərbin siyasi, iqtisadi, dini və mədəni mənfəətləri baxımından Osmanlı dövləti üzərində süni olaraq yaradılmışdır. Çünki Osmanlı ölkəsində yaşayan ermənilər təhsil, ticarət və s. baxımından hər zaman sərbəst olmuşlar. Onlar dövlət xidmətində yüksək səviyyəli vəzifələr alıb, həm aralarındakı ixtilafda, həm də özlərinə zərər verənlərə qarşı Dövlət ədliyyəsinin qanunları ilə adılanə hi-mayə olunmuşlar.

Osmanlı dövləti, xalqlarını hər dövlətə nəsib olmayan bir şəkildə sülh və rifah içərisində, azlıqlara təzyiq etmədən yüz illərlə yaşatmışdır. Azlıqların rejimə və dövlətə yönəlik sədaqət-ləri Osmanlının vermək istədiyi siyasi mədəniyyətin ən önəmli və bəlkə də yeganə şərti olmuşdur.

Uydurulmuş "erməni məsələsi" qarşısında, başda türk ictimaiyyəti olmaqla, mövzu ilə marqlananları, idarəçiləri və dünya ictimaiyyətini həqiqətlərlə aydınlatmağa və illərcə davam etdirilən erməni terrorunu bütün açıqlığı ilə ortaya qoymağa ehtiyac və zərurət vardır. Uzun illər boyunca türkün əleyhinə aparılan müxtəlif təbliğatlara o qədər də cavab verilməmiş, buna müqabil tarixi sənədlərdəki türk-erməni münasibətlərinin yalnız bir tərəfi üzə-rində duran və bunu davamlı olaraq əleyhimizə istifadə edən ermənilər xəyanətkar fəali-yətlərini artırmışlar.

Bu da bilinməlidir ki, türkün tarix boyunca uğradığı zülmün əsas səbəbi onun alicənablığı, düşməni tez bağışlamağı və başına gələnləri yaddaşından silməsidir.

Türk milləti olaraq qan davası güdmək, cinayətlər törətmək və intiqam almaq kimi hərəkətlərə müraciət etmək inancımıza da, tarixi şərəf və soyumuza da yaraşmaz. Ancaq unu-dulmamalıdır ki, həqiqətləri ortaya qoymaq milli və bəşəri bir vəzifədir.

Bu gün Azərbaycan türkü ilə erməni çatışmalarına mənbə olan məsələlərin təməlinə, həç şübhəsiz, ermənilərin Azərbaycanın və Anadolunun böyük bir sahəsinə ələ keçirib "Böyük Ermənistan" qurmaq xam xəyalı yatmaqdadır. Bu da bir həqiqətdir ki, insan haqlarının dünya ictimaiyyətinin gündəmində ilk sırada yer aldığı bir dövrdə Azərbaycan və Anadolu tür-künə qarşı törədilən erməni vəhşiliyi öz damğasını silinməyəcək bir şəkildə tarixə vurmuş, dünən olduğu kimi bu gün də özünə arxa çıxanları insanlıq tarixi qarşısında əfv edilməyəcək bir şəkildə məhkum etmişdir.

XX əsrdə Birinci Dünya müharibəsindən sonra erməni uydurmalarına inanaraq xarici tarixçilər tərəfindən yazılan kitablarda, yazıçıların mənsub olduqları ölkələrin siyasi mənfəətləri öndə tutulmuşdur. Beləcə, dünya ictimaiyyətində bir tərəfli siyasi

təbliğat mətnli, qətlam hekayələri ilə uydurulmuş, həqiqətlər ilə heç bir əlaqəsi olmayan, erməni təəssübkeşliyi ilə, xristian təəssübkeşliyi ilə qələmə alınmış "əsərlər" ortaya çıxarılmışdır. Həç şübhəsiz, uydu-rulmuş bu əsası olmayan, böhtanlarla dolu üzdənaraq kitablarda ermənilərin kin və intiqam alma duyğularına geniş yer verilməklə dünya ictimaiyyətini Türkiyə və Azərbaycana qarşı qoymaq məqsədi güdülür.

Oxucuya təqdim olunan "Ermənilər və həqiqətlər" kitabı erməni və ermənipərəst böhtan-çılara ən tutarlı cavabdır. Professor F.Qaraoğlu

“ERMƏNİLƏR

tərəfindən rəsmi sənədlərə əsaslanaraq ortaya çıxarılan bu kitab dünya ictimaiyyətinə "erməni məsələsi" barədə həqiqəti böyük dövlətlərin arxiv sənədləri əsasında açıb göstərir.

"Osmanlı dövlətinin arxiv sənədlərində erməni-fransız əlaqələri" başlıqlı bölümündə oxuculara təqdim olunan rəsmi sənədlərə diqqət yetirdikdə, erməni vəhşilikləri, ikiüzlülükləri, fitnəkarlıqları, xəyanətləri, onların məkrli siyasəti, şeytani, naqis hərəkətləri, alçaqlıqları, riyakar terrorçu əməlləri üzə çıxır.

Türkiyə və Azərbaycan xalqının heç bir ölkənin torpağında gözü olmadığı halda, erməni-lərin İrəvan xanlığı ərazisində elan etdikləri Ermənistanın türk xalqına qarşı törədikləri soy-qırımı bütün bəşəriyyət bilməli, haqqı nahaqqa verməməlidir. Öz məkrli, bic, fəndgir siyasətləri ilə dünya xalqlarını da çaş-baş salan, hər zaman özge torpaqlarını işğal etməklə ərazilə-rini genişləndirməyə çalışan erməni daşnaklar, nəhayət, dərk etməlidirlər ki, onların hazırda yaşadıkları ərazilər azəri türkünün dədə-baba yurduudur. Bu azmış kimi, hələ Dağlıq Qara-bağda ikinci erməni dövlətini yaratmaq istəmələri heç bir məntiqə uyğun gəlmir.

Bu kitabda fransız və İngilis ordularında və həmin ölkələrdə məskunlaşmış erməni siya-sətbazlarının fitnəkar əməlləri və gizli fəaliyyətləri rəsmi sənədlərlə sübut olunur, onların iç üzünü tamamilə açılır. Ermənilərin və ermənipərəstlərin xəyanətləri sayəsində fransız və İngilis ordusunun tərkibində Osmanlı imperiyasına qarşı vuruşan düşmənlərin, yüz illərdir Anadoluda yaşamış erməni daşnakların satqınlığından bəhs edən rəsmi sənədlər indiki dövr üçün erməni siyasətçilərinə və onların havadarlarına tutarlı bir cavabdır.

Məlum olduğu kimi, türklər hakimiyyətləri altında olan ermənilərlə yumşaq davranmış, onların dillərinə, dini inanclarına, adət və ənənələrinə toxunmamış, hətta onları ən yüksək vəzifələrə təyin etmişlər. Ermənilər isə türklərin zəif vaxtlarında düşmənlərə satılaraq, hər zaman qeyri-insani davranışlarını və vəhşiliklərini türklərə qarşı böyük ustalıqla həyata ke-çir-

mişlər.

Tarixi faktlarla zəngin olan bu kitab gələcək dövr üçün də böyük əhəmiyyət kəsb edir. Vaxt gələcək, hər dəfə tarixi saxtalaşdırın, türklərə məxsus abidələrin, tarixi yerlərin, məkanların adlarını dəyişərək özününküləşdirməyə çalışan ermənilər dünya alimləri, səyyahları, tarixi şəxsiyyətləri tərəfindən riyakar, fitnəkar, alçaq bir tayfa kimi lənətlə yad ediləcəklər.

Professor Fazil Qaraoğlunun "Ermənilər və həqiqətlər" adlı kitabında "erməni məsələsi," ümumiyyətlə, erməni millətinin tarixi millətdən əvvəlki zamanlardan başlayaraq günümü-

zədək ciddi araşdırılmaqla yanaşı, ermənilərin dilləri, dinləri və yaşadıkları bölgələr haqqında hər tərəfli məlumatlar verilir.

Məlumdur ki, "erməni məsələsi" Osmanlı dövlətində güclü dövlətlər tərəfindən yaradılmışdır. Üç qitə üzərində, çox geniş bir coğrafiyada 620 il boyunca hökmranlıq etmiş Osmanlı dövlətindən Türkiyə Cümhuriyyətinə keçmiş zəngin arxiv sənədləri bu barədə ən önəmli mənbələrdir. "Ermənilər və həqiqətlər" kitabının I, II, III və IV cildləri Birləşmiş Millətlər Təşkilatı Təhlükəsizlik Şurası tərəfindən, heç bir lobbı, diaspor və professional erməni terrorçularından çəkinmədən ciddi bir şəkildə incələnsə, dünyanın yalançı məlumatlarla aldadıldığı, kimin kim olduğu rəsmi sənədlərlə ortaya çıxar, ermənilər tək cəzə təbt etdikləri əzəli torpağı-mız olan Qarabağ bölgəsini və ona bitişik Laçın, Kəlbəcər, Qubadlı, Zəngilan, Cəbrayıl, Füzuli və Ağdam rayonlarını deyil, eyni zamanda Zəngəzuru, Göycə mahalını, İrəvan xanlığını belə tərk etmək məcburiyyətində qalarlar.

Kitabda oxuculara təqdim olunan rəsmi sənədlərdən aydın olur ki, XIX əsrin sonlarından etibarən Anadoluda bir-birinin ardınca baş verən erməni üsyanları xarici ölkələr tərəfindən qızışdırılmış, ermənilər silah və pulla təchiz edilmişlər. Belə ki, Türkiyədə fəaliyyət göstərən xarici diplomatik nümayəndəliklərin başçılarına göstəriş verilmişdi ki, onlar erməni üsyanlarını alovlandırsınlar və türkləri əks tədbirlər görməyə vadar etmək məqsədilə kütləvi qırğın-lar törətsinlər.

Bu kitabda rəsmi sənədlərlə göstərilir ki, yerli ermənilər Osmanlı ordusunun cəbhə xəttini pozan yabançı hərbi qüvvələrin türk əsgərinə qarşı hücum etmələrinə kömək etmiş, onların arasına qatılaraq türklərə qarşı qırğınlar törətmişlər. Yabançı hərbi qüvvələrə qatılmayan ermənilər isə, özlərini yüz illər boyu osmanlıların dostları kimi göstərmələrinə baxmayaraq gündüzlər dost, gecələr isə terrorçu rolunu oynamışlar.

Yaxşı, bəs necə oldu ki, yüz illərcə türklərlə birlikdə yaşayan ermənilər bu millətə düşmən kəsildilər? Bu sualın cavabı F.Qaraoğlunun kitabında rəsmi

sənədlərlə ortaya qoyulur. Heç şübhəsiz, baş verən hadisələrin şahidi olan yazılı sənədlər, bizə tarixi anladır və heç şübhəsiz, bu yazılı sənədlər tarixin ən önəmli şahididir.

Azərbaycanlı ziyalıları tərəfindən qələmə alınan bu elmi əsərin, müəyyən dərəcədə də olsa dünya arenasında olan bu boşluğu dolduracağı şübhəsizdir.

Erməni daşnakların Qərbi Azərbaycanda 1918-ci ildə elan etdikləri qondarma "Erməni-tan" dağlıq yerləridir. Bu torpaqlarda insan məskunlaşması yaşadığımız eradan çox-çox qədimlərə getməkdə, türkün doğuşu ilə

Saydığımız bütün torpaqlarda ermənilər ilk növbədə silahlı insanlardan çox – kimsəsiz, qoca, qadın, qız, uşaq və xəstələri məscidə doldurub yandırmaqla, Quba şəhərində olduğu kimi quyulara doldurmaqla, qız-gəlinləri, hətta körpələri vəhşicəsinə parçalamaqla, qol-bud etməklə, başını kəsməklə, gözünü oymaqla, diri-diri dərisini soymaqla, tonqallarda yandırmaqla, xırda uşaqları dəmir borulara doldurub başlarını bağlayıb üstündə tonqal yandırmaqla, qadınların süd vəzlərini kəsməklə, hamilə qadınların qarnına xəncər soxub uşağı məhv etməklə, bələkdəki uşaqları xəncərə-nizəyə tax-

kəs bu kilsələ-rə mənəviyyat daşıyıcısı olan kilsənin öz işi ilə məşğul olmasını birçə kərə də olsun məsləhət görməmişdir.

Professor Fazil Qaraoğlunun oxucusuna təqdim etdiyi bu qiymətli əsər bütün insanlığa dəyərli xidmətdir.

XXI əsrdə ermənilərin hərəkətlərinə rəvac verən hər kəs lənətlənməlidir. Artıq müasir in-san, müasir düşüncə tərzilə, qloballaşan dünyanın inkişaf yolu ilə hərəkət etməli, keçmiş-dən qalan eybəcərliklərə "yox" deməlidir.

Əsərdə, London və Marsel erməni komitələrinin, erməni məsələsinin İngiltərə tərəfindən ortaya atıldığına

rəsmi sənədlər ermənilərin tarix boyu, eləcə də günü-müzdə ortaya atdıqları uydurmalara qarşı ifşaedici materiallardır.

Rəsmi sənədlərə əsaslanan bu əsərin "Ermənilər və həqiqətlər" mövzusu kitabda öz həqiqi əksini tapmışdır.

Təqdim olunan sanballı kitablarda müəllif ciddi araşdırmalar nəticəsində tarixi sənədlərə əsaslanaraq həqiqətləri ortaya qoymuşdur. Biz onları geniş təbliğ etməliyik. Çünki bütün dünyaya yayılmış ermənilər, xüsusilə çox inkişaf etmiş və həlledici siyasi gücə sahib olan ölkələrdə "lobbi" yaradıb çox sayda uydurulmuş nəşriyyatlar təşkil etmiş, türk millətini yaxından tanımayan millətlərdə nifrət oyatmağa çalışır, bu çirkin işlərinə davam edirlər. Beləcə, erməni əsilli yazıçılar, parlamentarilər, mediya işçiləri məsələnin əslini gözlərdən uzaq tutmağa, erməniləri haqlı gös-tərməyə can atırlar.

1973–1985-ci illərdə 200-ə yaxın terror hadisəsi törədən ermənilər çox sayda türk diplomatinin həyatına son qoymuş, minlərlə türk uşaqlarının, qadınlarının, qızlarının yox edilməsinə rəvac vermiş, yaxın tarixin ən qəddar qətləmlərini, cinayətlərini törətmişlər.

Bu gün ermənilər tərəfindən təcavüzə məruz qalaraq məhv olmuş, ömür boyu şikəst qalmış Anadolu türkləri, azərbaycanlılar unudulmuşlar, ermənilər isə müdafiə edilir, günahsız sayılırlar. Onların bütün dünyanın gözü qabağında Xocalıda törətdikləri soyqırımın sadəcə Azərbaycan türklərinə qarşı deyil, bütün insanlığa qarşı işlənmiş bir cinayət olduğu göz qabağındadır: uşağı, qadını, qocanı, cavanı nəzərə almadan, vəhşi heyvanların belə törətmədikləri işgəncələrlə insan-ları öldürmüş, cəsədləri yandır-mış, bütün qəsəbəni yer üzündən silmişlər. Bu erməni şovinistlərin törətdiklərinin isbatı üçün rəsmi sənədlərə ehtiyac yoxdur. Çünki bu soyqırım günümüzdə bütün dünya ictimaiyyətinin gözü qabağında törədilmişdir.

Qardaş Türkiyədə ermənilərin tarixi baxımdan (1892-1918) çox qısa bir müddətdə törətdikləri soyqırım və faciələrin ancaq sənədlərdə öz əksini tapmış hissəsini izlədikcə, insan dəhşətə gəlir. Əlbəttə, ermənilərin bu əməlləri törətmələri sənədlərin sübutu ilə məlum olur ki, bütün Avropa, Rusiya və ABŞ hərbi qoşunları və əsgərlərinin havadarlığı ilə yerinə ye-tirilmişdir.

Bu proses indi də davam edir. Türkiyənin Avropa Birliyinə üzv seçilməməsi, Azərbaycan-ın torpaq bütövlüyünün əngəllənməsi də bu siyasətin davamıdır.

Obyektiv bir tarix tədqiqatçısı, əgər həqiqətləri axtarırsa, mütləq tarixi rəsmi sənədləri in-cələyəcək və həqiqətləri sənədlər əsasında dünya ictimaiyyətinə çatdıracaqdır.

"Ermənilər və həqiqətlər (rəsmi sənədlərlə)" kitabı "erməni məsələsi"nə dair çox dəyərli bir mənbədir. Güman edirik ki, tarixi rəsmi sənədlər əsasında ərsəyə getirilən bu kitab "erməni məsələsi"nin üzərindəki dumanı qaldırmağa yardımçı olacaqdır.

Teymur ƏHMƏDOV,
professor.

VƏ HƏQİQƏTLƏR

eyni olub, qədim türk torpaqlarıdır. Ermənilərin zəbt etdikləri İrəvan şəhərini və İrəvan qalasını əslən qarabağlı olan Qacar türk tayfasının nümayəndəsi İrəvanqulu Xan inşa etdirmişdir.

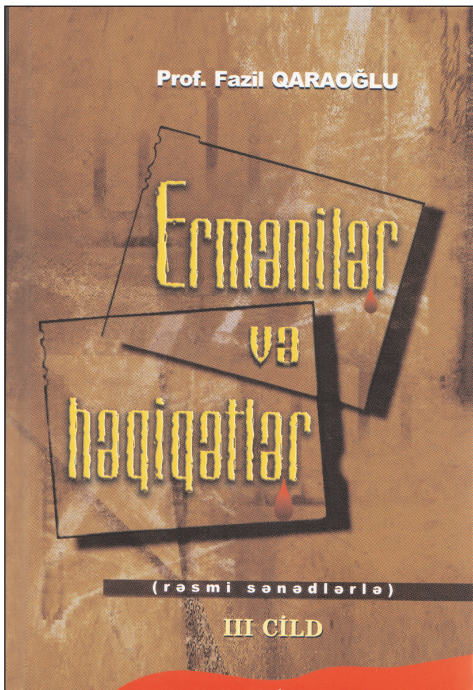
1813-cü il Rusiya-İran müharibəsindən sonra İrəvan xanlığı İranın, 1828-ci ildən sonra isə rusların işğalı altına düşür. Ruslar burada İrəvan quberniyası yaradırlar. XIX əsrin sonlarında və XX əsrin əvvəllərində ermənilər 9.000. kvadratkilometrlik erməni daşnak dövləti, 1920-ci ildə isə rus bolşeviklərin zor işlətmələri sayəsində "Erməni SSR" yaratdılar.

Suriyadan, Rusiyadan, İrandan, Türkiyədən, Avropadan, ABŞ-dan gətirilən ermənilər İrəvan şəhəri və onun ətrafında yerləşdirildikdən də, onlar buradakı əhalinin 42 faizini təşkil edirdilər. Qeyri-qanuni yaradılan bu cırdan dövlət 1936-cı ilə kimi ZSFSR-nin tərkibində, bu dövrdən sonra isə SSRİ daxilində müttəfiq respublika, hazırda "Erməni Respublikası" adlanır.

Göründüyü kimi, istər Azərbaycana, Qafqaza və istərsə də hazırkı Türkiyə Cümhuriyyəti-nə ermənilər gəlmədir, aborigen deyillər.

Ermənilər Türkiyəyə və Qafqaza gəlmə olsalar da, bu torpaqlarda özlərinə yaxşı yaşayış şəraiti tapdıqlarından, türk xalqlarının qonaqpərvərliyindən bəhrələnərək daimi məskunlaşmağa qərar vermişlər. Lakin müəyyən müddət keçdikdən sonra öz qaraçı xislətlərindən əl çə-kə bilməmişlər və digər güclü dövlətlərin siyasi oyunlarının qurbanına çevrilərək dünən qa-pıllarında nökrçilik etdikləri ağalarına düşmən kəsilmişlər.

Prof.Fazil Qaraoğlunun tarixi sənədlərə istinası nəticəsində ortaya qoyulan arxiv yazıları göstərir ki, ermənilərin Türkiyənin bütün vilayətlərində, İranın Azərbaycan türkləri yaşayan şəhər və kəndlərində, Naxçıvanda, Qərbi Azərbaycanda, Zəngəzurda, Şamaxıda, Bakıda, Axıska, Borçalıda və s. türk torpaqlarında türk xalqlarının başına gətirdikləri dəhşətli qətləmlərin yerinə yetirilməsi eyni üsullarla, eyni eybəcərliklərlə və 100-150 il bundan əvvəl babalarının törətdikləri qeyri-insani üsulların təkrarıdır.

maqla, körpələri parçalayıb anasının üstünə atmaqla və s. "üsullarla" məhv etmişlər. İndi, dünyada belə bir millət tapın ki, ermənilər kimi uzun illər eyni dəst-xətlə vəhşilik etmiş olsun. Tarixi araşdırmalar göstərir ki, erməni vəhşiliklərinin səviyyə və miqdarını heç bir xalq törətməmişdir, baxmayaraq ki, dünyada dəhşətli müharibə və qırğınların miqdarı yetərincədir.

Ermənilər türklərə qarşı törətdikləri qırğınları adətən əvvəlcədən planlaşdırır və türklərin ayağına yazır, bütün dünyaya yalandan car çəkir, özlərinin isə yazıq, məzlum, kəməksiz, im-kan-sız, vətənsiz, torpaqsız olduqlarını çox həyasızlıqla, utanmadan, çəkinmədən bəyan edirlər. Ermənilər hamılıqla dondan-dona girməyi bacarır, istənilən cildə girə bilirlər, yalanı doğ-ru kimi təqdim etməyi bacarırlar və uzun illərdir ki, onların girdiyi "cildi yırtmaq," həqiqəti ortaya qoymaq istəyən yoxdur. Türk həqiqətlərini yazanları və deyənləri isə eşitmək istəyən xristian dövləti yoxdur. Hamı erməni xislətindən öz arzusuna uyğun istifadə etməyə çalışır. Hər hansı ağılı başında olan erməni tapılsa və qardaşlarına həqiqəti deyərsə, yaxud onla-rın – xüsusən də kilsənin planını qəbul etməzsə, həmin erməni mütləq məhv edilirdi. Mə-lumdur ki, ermənilərin insanlığa qarşı törətdikləri faciələrin təşkilatçısı və təbliğatçısı erməni Qriqoryan kilsələridir. Xristian ölkələri bunu da bilməmiş deyillər. Amma heç

dair Fransa parlamentinin nümayəndəsi George Buissonun 1895-ci il may ayının 8-də verdiyi konfransın materialları, Türkiyə – Fransa, Türkiyə – İngiltərə yazışmaları, Fransanın Hələbdəki konsulu Barthelemyenin 1896-1899-cu illərdə etdiyi uyğunsuz hərəkətləri, Diyarbəkirdən Fransa konsulunun Fransaya erməni təhriki ilə verdiyi uydurma məlu-matlar, Ərzincanda müsəlmanların Şuha monastırına hücum etmələrinə dair ingilis və fran-sız konsullarının yanlış xəbər vermələri, Türkiyənin Van, Bitlis, Mamurətüləziz, Sivas, Ər-zurum və Diyarbəkir erməni yepiskoplarının rus, ingilis, fransız konsullarına yalançı müraciətləri, fransız və ingilis hərbi hissələrində olan ermənilərin türk kəndlərində törətdikləri cinayətlər, fransız erməni əsgərlərinin Adanada, xüsusən də Qarakəsə və Üzerli kəndlərində bilərəkdən törətdikləri vəhşiliklər, fransızların Maraşı və Antepi işğalı zamanı fransız-erməni qoşunlarının müdhiş hərəkətləri, Andranikin Amerikadan 30 min əsgərlə Türkiyəyə hərəkəti, fransız əsgərlərinin gedişindən sonra rahatlıqlarını bildirən erməni katolik Avadisin Maraşdan bildirdiyi teleqram ingilislərin fransızlara qarşı ittihamı, Adanada fransızların erməniləri silahlandırmaqları, Adana və Lazkiyədəki rum, erməni katoliklərin ingilisləri Türkiyəyə sövqü, İngiltərənin Kozan, Zeytun, Dersin və Van vilayətlərini birləşdirib erməni dövləti ya-ratma fikirləri, erməni Akopyanın İngiltərədə dəstəklənməsi, ermənilərin XIX əsrin sonu XX əsrin əvvəllərində Avropanı Türkiyənin əksinə yalançı yazılarla qəzetləri ələ almaları, ermənilərin təkidi ilə ingilis deputatların Türkiyənin əleyhinə çıxışları, rusların, fransızların, ingilislərin Qafqaz və Türkiyə ermənilərini silahlandırmaqları, ermənilərin ingilislərə, ruslara və fransızlara agentlik etmələri, Avropa erməni komitələrinin Fransa və İngiltərə tərəfindən maliyyələşdirilməsi, İngiltərə hökuməti tərəfindən məşhur "Mavi kitab"ın hazırlanması və sair və ilaxır faciəli hadisələr haqqında sənədlərin dili ilə söhbət açılır. Hər bir məlumat arxiv sənədlərində olduğu kimi ayı, ili, günü, adı və soyadı ilə verilir.

Kitabın yazılmasında istifadə olunan

Rauf İLYASOĞLU,
“Respublika” qəzetinin əməkdaşı,
şair-publisist, Dünya
Azərbaycanlıları Yazarlar
Birliyinin üzvü.

Fikir vermisinizmi, ümumittifaq oxucusuna dolayı yolla belə bir fikir təlqin edilir – guya Dağlıq Qarabağ Ermənistan ərazisində yerləşir (Moskvada dərc olunan elə qəzet və ya jurnal yoxdur ki, orada bir və ya bir neçə erməni işləməsin R.İ.)

Böyük Britaniyada nəşr olunan Britanik ensiklopediyası Dağlıq Qarabağı Ermənistanın ərazisi, dahi Azərbaycan bəstəkarı olan Qara Qarayevi isə bu ölkənin bəstəkarı kimi təqdim edir.

Üzeyir Hacıbəyovun qardaşı Ceyhun Hacıbəyovun oğlu Timurçin Hacıbəyov 1988-ci ildə Parisdə «Müsəlman aləmi» jurnalında (48-49-cu nömrələr) çap etdiyi «Dağlıq Qarabağ məsələsinə dair» adlı yazısı çox qiymətli bir mənbədir. Dünya miqyasında şöhrətli bir nəslin nümayəndəsi olan müəllif heç bir emosiyaya uymadan çox səmimi bir dillə və qərəzsiz tarixi mənbələrə istinad etməklə Azərbaycan torpaqlarının ermənilər tərəfindən necə işğal olunduğunu yığcam şəkildə təsvir etmişdir.

Mənə elə gəlir ki, bu yazı sadə oxucunun erməni işğal modelinin mənzərəsini aydın dərk etmək baxımından başqa mənbələrdən daha tez köməyinə çata bilər. Ona görə ki, müəllifin fikirləri olduqca sadə, səmimi və qərəzsizdir.

Məqaləni fransız dilində Novruz Məmmədov tərcümə etmiş, lakin onu Əbdülrəhman Vəzirovun dövründə çap etdirmək mümkün olmamışdır. Mərhum akademik Ziya Bünyadov nə qədər təkid etsə də, məqalə «Kommunist» qəzetinin 5 oktyabr 1989-cu il tarixli nömrəsində çapa getməmişdən əvvəl çıxarılmışdır. Həmin məqalə bir də 9 il sonra bütöv şəkildə «Xalq qəzeti»nin 27 fevral 5 mart 1998-ci il əlavəsində dərc edilmişdir. Həmin məqaləni ixtisarla, Azərbaycan-erməni münasibətlərinin tarixi köklərini və işğalçının erməni metodunun dinamikasını açan bəzi məqamları oxuculara təqdim edirəm:

Daniel Dzuni yazır: « Şərq və erməni operettaları «Məşədi ibad və Arşın mal alan» bütün dünyaya yayılıb». Dəqiqləşdirmək istəyirəm ki, adları çəkilən musiqili komediyalar Üzeyir Hacıbəyov tərəfindən 1918-ci ildə Bakıda yazılıb. Hətta 1925-ci ildə Parisdə Femina teatrında oynanılıb. («Frans İslam», №29, aprel 1925, səh. 729)

Təhrirlərə gəldikdə isə ermənilər haqqında akademik Piotrofskinin Ermənistan SSR Elmlər Akademiyasına yazdığı məktublarda, xüsusi tədqiqatçı S. Ayyazyanın ləkəli vicdanı haqqında çox gözəl deyilir. (Tarixi-filoloji jurnal, Ermənistan SSR Elmlər Akademiyası, 1971, № 3-54, səh. 302. Yerevan).

Qarabağın Azərbaycanın tərkibində qalması məsələsi əslində Rusiya K(b)PMK-nın Qafqaz bürosunun plenumunda 1921-ci ilin 5 iyulunda həll olundu.

Bu vaxt isə Stalin hələ MK-nın Baş katibi deyildi. Azərbaycan K(b) PMK-nın rəyasət heyəti isə Dağlıq Qarabağa məşğul olmaq üçün mərkəzi komissiya təşkil etdi ki, bu komissiyanın tərkibinə Kirov, Mirzəbekyan və Armenak Karkazov (fikir verin bir azərbaycanlı da yoxdur) daxil oldu. Həmin komissiya vilayətin statusu prinsiplərini hazırladı və nəhayət, 1923-cü il iyulun 7-də Dağlıq Qarabağ Muxtar Vilayəti (DQMV) yaradıldı.

Sual olunur: nə üçün Dağlıq Qarabağda yaşayan ermənilərə muxtariyyət verildi, lakin Ermənistanda yaşayan 580.000, Gürcüstanda yaşayan 300.000 azərbaycanlıya yox?

Nə üçün 1920-ci illərdə əhalisinin 90 faizi azərbaycanlılardan ibarət olan Dərbənd Dağıstanı verildi?

Nə üçün 1948-49-cu illərdə 100.000-dən artıq azərbaycanlı Ermənistandan Azərbaycana köçürüldü?

Stalin tərəfindən törədilmiş bu hadisə-

dövlətlər görsə də, ya qəstdən dərk etmir, ya da erməni uydurmalarının təsirindən ayılmırlar. Barak Obama milçək tutmağında olsun, biz gücümüzü sərhəd bölgələrinin gücləndirilməsinə sərf etməliyik. Əsgər üçün hər cür şərait yaradılmalıdır. Yeməyi də, təlimi də yüksək səviyyədə olmalıdır. Əsgəri məzuniyyətə buraxıb ondan pul tələb edən komandirlər torpaqlarımızı azad edə bilmərik.

İstər hərbi, istərsə də vətəndaş cəhətdən, mühüm yerlərə yiyələnənlərin qanı yoxlanılmalıdır. Damarında təmiz türk qanı olanları vəzifəyə keçirmək lazımdır.

Necə olur ki, Ermənistanda savadlı, elmi alimlərə məsul vəzifələr tapşırıldığı halda, Azərbaycanda institut qurtaranların əksəriyyəti iş tapa bilmir. Alim tanıyıram ki, 2-3 yerdə işləyir. Aldığı məvaciblə bir təhər dolanır.

İndiki dövrdə jurnalistlər ən aşağı səviyyədə dolanan ziyalılardır. Bəzi zirəng, diribaş, kələkbaz, işbaz jurnalistləri

Şəmsirin nəvəsi vətənpərvər ziyalımız olan Cavid Qurbanova öz minnətdarlığını bildirirəm.

Məhəmməd Nərimanoğlunun çox şəxsi yaradıcılığının, tədqiqatçı əsərlərinin, Kəlbəcərin folklor nümunələrinin toplanmasında, çapında ona kömək edən Cavid müəllimə bir daha afərin deyirəm ki, bu cür dəyərli kitabların, faktlara söykənən əsərlərin çapında erməni işğalçıların iç üzünün açılmasında hər cür köməyini, məsləhətini əsirgəmir.

Hər bir rayondan Milli Məclisə seçilən deputat C. Qurbanov qədər təəssübkeş olsa, doğurdan da dağı dağı üstə qoymaq olar.

Millətin vətənpərvər ziyalıları heç nədən korluq çəkməməlidirlər. Adi dərman almağa pulu olmayan qələm sahiblərinə kömək duran insanlara öz təşəkkürümü bildirirəm.

Heç görmüsünüzmü erməni dilənə?

Erməninin bir misalı var: «Müsəlmanın

Bir ömrün

Telli Həsən: “ Məni Dəlidağda bastırın”

lər qərəzli xəyanət deyilmi?

1945-ci ildə Ermənistan KPMK-nın sabiq birinci katibi Artunyan Moskvaya müraciət edərək Dağlıq Qarabağın Ermənistana birləşdirilməsini təklif etdi. Cavabında Azərbaycan K(b)PMK-nın sabiq birinci katibi M. Bağirovun fikrini bildirmişdi, amma şərt qoymuşdu. Şuşa istisna edilsin, bir də ki, Ermənistanın azərbaycanlılar yaşayan üç sərhəd rayonu Azərbaycana birləşdirilsin.

Moskva bir daha bu məsələyə qayıtmamışdır. (Andımız: işğal olunmuş torpaqlarımızı yağılardan azad etməyincə udduğumuz hava, içdiyimiz su, yediyimiz çörək haramımız olsun!!!) bu məqalədən göründüyü kimi Hidayət müəllim Azərbaycanın əsl qeyrətli, vətənpərvər kişilərindən idi. Bu məqaləni əcnəbi dillərə təcümə etdirib erməni xislətini, məkrini, iç üzünü açmalıyıq.

Axi ermənilər qanqal kimi dünyanın fəvqəl dövlətlərinin vəzifəli adamlarına afta tutmağa adət etdiklərindən daxili xislətlərini gizlədərək, ilan dillərini işə salır, həmin dövlətlərdə vəzifə sahibi olurlar, terror təşkilatlarına dəstək verir, fitnə-kasıyasət yeridir, --- bədən satmağı adı hal kimi qiymətləndirir.

Sonadan isə onların satqınlığı, əclafılığı, xəyanəti üzə çıxanda həmin ölkələrdən it kimi qovularaq dünya qapılarında hürürlər.

Amerika, Fransa, Rusiya kimi iri dövlətlərdə ermənilər kifayət qədər yüksək ---təmsil olunur və həmin dövlətin siyasətinə müəyyən qədər təsir göstərə bilirlər.

Özbəkistanda mexseti türkləri ilə özbəklərin müsəlman xalqın bir-birini qırmasını erməni təşkil etməmişdimi?

Türkdilli xalqların birliyini onların daha əzəmətli və güclü olmasına səbəb ola bilər. Yaddan çıxarmayaq ki, həmişə gücsüzlər güclülər tərəfindən əzilib, qırılıb, kiçilib. Dünya xalqları erməni uydurmalarına, yalan və böhtanlarına inanmamalıdır. Dırnaqarası «erməni---- -- yalan cızmaqalarına yox!

Xocalı soyqırımı ermənilərin Azərbaycan xalqına qarşı törətdiyi ən böyük cinayətlərdəndir. Bu soyqırımı nədənsə ABŞ, Fransa, Rusiya və digər iri

demirəm. Əslində jurnalist, şair, yazıçı, bir sözlə hər bir qələm sahibi yazdığı məqalənin, əsərin, şeirin qəzetlərdə, kitablarda çap olunanların qonararını almalıdı ki, daha da ruhlansın. Türkiyədən gəlmiş bir professor deyir ki, Rauf müəllim! Yazılarınız əgər Türkiyədə nəşr olunsaydı, sən heç nədən korluq çəkməzdin.

Ancaq bizdə qəzet və ya jurnal çap etdirən, otağın kirə pulunu, yazısının kompyuterdə (özü də yazmağı bacaran savadsızlara) yazılmasının xərcinin, qəzetin çap pulunu öz cibindən ödəyir. Sonra da düşür qapı-qapı qəzeti paylatdırır. Yarısının pulunu yığır, yarısı isə necə deyər «mırt» gedir. Müstəqil aylıq çap olunan qəzetlərin əksəriyyəti bu cür işləyir. Bir neçə qəzet tanıyıram ki, qəzeti çap etdirir, pulsuz xalqa xidmət edir. «Həkeri» qəzeti (təsisçi və baş redaktoru Hacı Əli Xankişiyevdir) bu deyilənlərin nümunəsidir. Öz təqaüdü hesabına çap etdirdiyi qəzeti pulsuz elinə, obasına, xalqına çatdırır.

Eləcə də «Yenilik press» qəzetinin yaradıcı kollektivini. (Baş redaktoru Məhəmməd Nərimanoğludur)

«Məni dəlidağda bastırın» adlı yazdığım məqaləni bir neçə qəzet redaktoruna müraciət etdim ki, çap olunsun. Baxmayaraq ki, mətni «Ədalət və həqiqət» qəzetinin kompyuterçi qızlarına ucuz qiymətə yazdırmışdım. Adlarını çəkmədim bir neçə qəzet redaktoru – Rauf müəllim bir şey-mir şey olacaqmı? Və ya məqalənin yiyəsi nə qədər pul verəcək deməsi məni daha da əsəbləşdirdi.

Öz özümə fikirli, hazır yazımı çap etdirmək üçün kiminsə minnətini götürmək istəmədim. Bu fikirlə 7-ci mərtəbədə gəzirdim ki, Məhəmməd Nərimanoğlu ilə rastlaşdım.

Telli Həsənin adını çəkən kimi tez diləndi. Rauf müəllim məqaləni gətir mən qəzetdə çap etdirəcəyəm. Axı «Vətən səsi» qəzetində çalışsam da «Yenilik press» qəzetinin baş redaktoruyam. Sağ olsun Dədə Şəmsir yurdunun davamçıları, Dədə Şəmsir nəslinin davamçıları bu qəzetin çıxmasında, eləcə də kitablarının çap olunmasında mənə yardımçıdılar.

Doğurdan da çox sevindim şəxsən bu məqaləmdə hörmətli millət vəkili Dədə

sonrakı ağılı mənə olaydı».

Bu qədər bic, atası bilinməyən qonşularımızla ehtiyatlı dolanmalıyıq. Gürcüstanda kəndlərin birində bir gürcü qızını öldürüb və gətirib azərbaycanlı kəndinə ataraq qaçan ermənilər Gürcü-Azərbaycan dostluğuna xələl gətirmək, aranı vurmaq istəsələr də, gürcülər bu fitnəkar hərəkətin bəisi olan ermənilərin bu məkrinə inanmadılar.

Görün qonşularımız nə xislətli – insan deməyə dilim gəlmir – məxluqdurlar. Ona görə də ehtiyatlı olmalıyıq.

Məmurlarımız savadlı, tariximizi bilən ziyalılar olmalıdırlar. Əbdürrəhman Vəzirov kimi robotla idarə olunan bir rəhbərdən nə gözləmək olardı ki?

Qarabağ məsələsini dünya səviyyəsinə çıxarıblar, çıqırmızı çıxara bilmirik. Kim deyir hücum etsək rus bizi qıracaq. Rusu necə ələ alaçaq. Axı 70 ildir ki, Azərbaycanın iliyini də sümürüb yeyən Rusiya yenə də erməninin tərəfində dayanır. Mən bunu xaçpərəstlərin yürüşü adlandırmaq istəməzdim. Çünki xaçpərəst də, müsəlman da tək olan Allaha inanır. Müqəddəs Qurani-Kərimimiz də bütün peyğəmbərlərə hörmətlə yanaşır. Qurani-Kərimdə 26 peyğəmbərin adı hörmətlə çəkilir. Musa peyğəmbərin, İsa peyğəmbərin möcüzələri haqda daha geniş məlumat var. Hər bir müsəlmanın qəlbində Musa peyğəmbərə, İsa peyğəmbərə bir sözlə 124 min peyğəmbərə, 12 imamlarımıza böyük hörmət və məhəbbət var. Belə olduğu halda din pərdəsi altında xaçpərəst müsəlman qırğınları günah sayılır mı?

Axı 4 səmavi kitab olan – Zəbur, Tövrat, İncil və Quranın sahibi yeganə olan yeri, göyü, dünyanı yaradan Allah tərəfindən göndərilən bu kitablara hörmətlə yanaşmalıyıq!

Bəlkə ermənilər özlərini ən ali irqə mənsub edirlər. Axı onların son dövrlərə qədər çıxış geyərək xurcunla azərbaycanlı kəndlərinin qapılarında nökrəçilik etmələri, torpaqlarımızı şumlaya-şumlaya sahibinin yeməyinə zəhər qataraq o torpaqlara sahib olsalar da, Allah onların bu günahlarını heç qiyamət günündə də bağışlamayacaqdır.

Heydər Əliyev Fondunun rəhbəliyi

tərəfindən çap olunan kitabların xarici dilərdə geniş oxucu kütləsinə çatdırılmasını ancaq alqışlamaq lazımdır.

Professor Fazil Qara oğlunun, tarixçi alimimiz Lətifə xanım Məmmədovanın məsləhəti ilə çap olunmuş «Ermənilər və Həqiqətlər» kitabını bütün dünyaya çatdırmalıyıq. Axı 800-ə yaxın tarixi mənbələrdən istifadə etməklə yazılmış bu kitabda əsl həqiqətlər təhrif olunmadan, qərəzsiz şəkildə çap olunmaqla erməni alçaqlarının türk xalqlarının başına açdığı müsibətlər əks olunmuşdur.

1992-1993-cü illərdə yaşadığımız Ağdam şəhərində qat mərmilərinin yağışından yeganə xilas etdiyim atam İlyas Qəmginin saralmış, kif basmış əlyazmalarını çətinliklədə olsa çıxartsam da, o əlyazmalardan bir qismini Teymur Əhmədovun və Atatürk mərkəzinin rəhbəri, millət vəkili, professor Nizami Cəfərovun məsləhəti və ön sözü ilə çap etdirməklə «Qara göl» romanının tərtibçisi

İ.Şopen yazırdı ki, «Əxlaq baxımından ermənilər heç də xoşagələn imic sahibi olmamışdılar».

İlyas Qəmginin (Allahverdiyevin) Qara göl romanının 142-ci səhifəsində (tərtibatçı-redaktor bu səhifənin müəllifidir) göstərilən bu fikrə də diqqət yetirək:

Başqa bir müəllif, R.A.Açaryan isə qeyd edirdi ki, ermənilər sonralar 200-dən çox suriya sözünü əxz etmişdir. Erməni müəllifi R.A.Açaryanın hesablamalarına görə, erməni dilində 4,200-ə yaxın türk sözü vardır.

Sözü gedən kitabın 143-cü səhifəsində oxuyuruq:

«Rusiya və Ermənistanın türklərə qarşı etnik təmizləmədə məqsədi həm geniş, həm də tarixidir:

1. Türk xalqlarının geopolitik birliyini parçalamaq.
2. Türk xalqlarının vahid tarixi yaddaşını sındırmaq.
3. Türk xalqlarının gələcəkdə ola bil-

Sponsor kimi mənim şəkilimdə kitabla ver, kitabına kömək edim deyən insanlara söz tapmıram.

Yazdıqlarımı isə xalqımdan əsirgəməməklə nə vaxtsa çap etdirəcəyəm. İstəklilə oxucuları yormaqla istəmirəmbu mövzunu daha da artırma bilərəm. Məni bu məqaləni yazmağa məcbur edən Telli Həsənin ağır faciəsi, Hidayət müəllimin ata nisgili və yazdığı qiymətli əlyazmaların təsiri oldu.

Hər bir valideyn övladını vətənpərvər böyütməlidir. El bir olsa basılmaz vətən deyiblər. İnanıram ki, və ümidlə yaşayırıram ki, Doğma Qarabağımıza, Kəlbəcərimizə, Laçınımıza, Şuşamıza, Cəbrayılımıza, Zəngilanımıza, Ağdamımıza yenidən sahib olacağıq. 20 ildən artıq yaylaq yerlərimiz olan kəlbəcərin füsunkar gözəlliyində alaçıq quraraq istirahət etdiyimiz, təmiz havasını udduğumuz, gözyaşı kimi dupduru bulaqlarından içdiyimiz, Gəlin qayasından üzü aşağı qaçışaraq göbələk yığıb elə oradaca, min bir ətirli göy otluqda kabab etdiyimiz, Tatallar çayında qızıl balıq tutduğumuz, qoyun quzuların çəmənlində, dağ dərədə mələşməsinə və çobanın tütək səsinə qoyun quzuların da sakit dayanaraq bu ecazkar səə qulaq asmalarını seyr etməsini, iri qayalıqlar üzərindəki təbii xınaları çeçələ dırnağımıza sürtməyimizi, al yanaqlı Kəlbəcər gözəllərini görərkən dırnaqlarımızı utanaraq gizlətməyimizi, göy otluqda oynayarkən parpar parıldayan qaloşlarımızın nəmini ətəklərimizə silməklə dizəddöymə, qayışvurdu oynamağımız yenidən göz önümə gəlir.

Uşaqlıq xatirəm yenidən təzələnilir. İnşallah, öz dedə-baba qayıtmaq ümidilə, vətən həsrətilə çırpına-çırpına istəklilə oxucularıma səbr, dözümlə arzulanıram. Bu məqaləmi yazdığım bir şeirlə tamamlayıram:

BAYRAĞIMIZ DƏLİDAĞDA UCALA

Laylay dünyam, Ağdam sənə qovuşa,
Dərdli qəlbim intizardan sovuşa,
Arzuların çiçək aç, yovuşa
Elim, obam, Xocalıya yol sala,
Bayrağımız Kirs dağında ucala.

İlham aldım qəlb ovudan sözündən,
Nəğmə qoşsam güc alaram özündən,
Şəfəq yağır baxışından, üzündən,
Elim, obam, Kəlbəcəyə yol sala,
Bayrağımız Dəlidağda ucala.

Qədir bilən dost yolunda yanaram,
Mərd oğlu hər an qəlbə anaram,
Vətənim darda arxa sanaram,
Elim, obam, Ağdamıma yol sala,
Bayrağımız Kirs dağında ucala.

Qeyrət çəkən vətən oğlu çox olsa,
Hünəriylə qansız yağ yox olsa,
Həsretimiz sal qayaya çaxılsa,
Elim, obam, Zəngilana yol sala,
Bayrağımız Kirs dağında ucala.

Ömür ötür, saç ağarr, gün keçir,
Xoş arzular qəlbimizi yurd seçir,
El həsrətli ürəyimiz qəm içir,
Elim, obam, Qubadlıya yol sala,
Bayrağımız Kirs dağında ucala.

Füzulimiz dərd əlindən alına,
Cəbrayıldan nur ocağı qalana,
Qarabağda bir vağzal çalına,
Elim, obam, Laçınımıza yol sala,
Bayrağımız Kirs dağında ucala.

Xankəndim də, keçdi yaği əlinə,
Göz yaşları döndü bir qan selinə,
Dağ basdılar baldan şirin dilinə,
Elim, obam, Zəngəzura yol sala,
Bayrağımız Kirs dağında ucala.

Vətən qəmin car edəndə cahana,
Xain düşməni kaş alışı, kaş yana,
Rauf, dönə fərəh yaşın ümməna,
Elim, obam, Şuşamıza yol sala,
Bayrağımız Kirs dağında ucala.

2007-ci il.

DÖZMƏK OLMAZ

Yağı oda qalanmasa,
Can sarayı talanmasa
Torpağımız alınmasa,
Alını açıq gəzmək olmaz,
Yurd dərdinə dözmək olmaz.

Qılıncların sıyırdılar,
Elimizdən ayırdılar,
Oldu bizə gen dünya dar
Alını açıq gəzmək olmaz,
Yurd dərdinə dözmək olmaz.

Rauf, qeyrət biləyimiz,
Hava, sutək gərəyimiz,
Vətən, vuran ürəyimiz,
Vətəndən əl üzmək olmaz,
Yurd dərdinə dözmək olmaz.

QOVUŞARAM TORPAĞINA

Atam İlyas Qəmginə həsr etdiyim bu şeiri bütün ataların xatirəsinə ünvanlayıram.

Yazdıqları bir yadigar,
Sinəsinə yağır hey qar,
Buz bağlayıb soyuq məzar,
Gələrəm cənnət bağına,
Qovuşaram torpağına.

Mələhətli gülüşüylə,
Asta, toxtaq yerışıylə,
Sevinərdim gəlişilə,
Qalxıb o hicran dağına,
Qovuşaram torpağına.

Əzablı təmiz keçmiş,
Səbirlə gördü işi,
Dünyanın acı gərdişi,
Çəkdi İlyası bağrına,
Qovuşaram torpağına.

İnşallah torpaq alınar,
Qələbə marşı çalınar,
Xoş gün sənlinə anınar,
Çat Həkəri yatağına,
Qovuşaram torpağına.

Sən heç kimə baş əymədin,
Özgə qapılar döymədin,
Özünü heç vaxt öymədin,
Körpü tikən o çağına,
Qovuşaram torpağına.

Dərdə dözmədin, ay ana,
Dərd əlindən doydun cana,
Rauf qalib yana-yana,
Yetersənmi imdadına,
Qovuşaram torpağına.

ANA DİLİM ŞİRİNDİ

Atamın ayrılığına heç altı ayda dözməyən anam Sərəncamın xatirəsinə həsr etdiyim təcnislə qəlbimi soyutmaq istədim.

Qərib oldum öz elimdə anasız,
Bu həyatın nə dəyəri anasız,
İstəmərim olsun kimsə anasız,
Anaları sağlığında anasız.

Dədlərimə gecə gündüz oyanan,
Fikrimdən alışıb köztək o yanan,
Niyə məni qoyub getin, oyan, a...
Səndən ayrı dözə bilmə, oy! Ana!

Laylay deyən ana dilim şirindi,
Fərhad deyil, dağı çapan şirindi,
Anam süzən çayım mənə şirindi,
Ana görse, muma dönər şir, indi.

Oynama gəl o dəhşətli od ilə,
Bal-şəkər qat mələhətli o dilə,
Qurban olum lay-lay deyən o dilə,
Allahımdan səbr, xoşgünlər dilə.

Rauf, bilki, ömrü keçdi yarıdan,
Səhvən duyan geri dönər yarıdan,
Fərsiz oğul olmur heç də yarıdan,
Ayıldım bu yuxudan yarı dan.

faciəsi

və redaktoru kimi ürəyimə yüklənmiş ağır yükün az bir hissəsindən azad olmaqla fələyin acığına əlyazmaları çap etdirmək ümidilə yaşamaq məcburiyyətində qalmışam.

«Qara göl» romanında oxuyuruq:

Erməni akademiki Y.Manandyan qeyd edirdi ki, erməni və --- dinc birgə yaşayışının nəticəsi o oldu ki, --- digər yerli xalqlar gəlmə ermənilər tərəfindən tədricən assimilyasiya edilmiş və sonrakı əsrlər gedişində müasir erməni xalqı yaranmışdı.

Erməni alimi Karançyan qədim zamanlarda erməni çarlarının fahişəliyə bərabər başqa bir xüsusiyyətini də qeyd edərək yazırdı ki, «Hayasa çarı öz doğma bacısı ilə evlənmişdi»

«Qara göl» romanı səh. 141

Yenə həmin səhifədə qeyd olunur.

Dünya şöhrətli alman alimi Fredrix Engels yazırdı ki, Ermənistanda «Anahid hierodulları ilk fahişələr idilər». Belə ki, erməni kilsələrində işləyən qadınlar, rəhbərlər müntəzəm olaraq öz bədənlərini yol keçən insanlara, səyyahlara, tacirlərə satararaq qazandıqları pulları y e n i erməni kilsələrinin bünövrəsinin qoyulmasına və digər ehtiyaclarına sərf edirdilər. Bu məşğuliyyətlər sonralar erməni qadınlarının məşhur və sevimli peşələrinə çevrilmişdi.

Karançyan da təsdiq edirdi ki, Anait kilsəsində həmçinin kilsə fahişələri – hierodullar xidmət göstəriridilər.

Öz obyektivliyi ilə tanınan rus müəllifi

cək möhtəşəmliyinin qarşısını almaq.

4. Türk xalqlarını parçalayaraq xırdalamaq və daha tez assimilyasiyaya uğratmaq.

5. Türk xalqlarının bir-birləri ilə bilavasitə ərazi əlaqələrini pozmaq, vahid infrastruktur sisteminin yaranmasının qarşısını almaq.

Ermənistan Respublikasının və Azərbaycan ərazilərinin azərbaycanlılardan etnik təmizləmə siyasətinin mahiyyəti, ermənilərin xeyrinə həll olunmaqla Rus imperiyası tərəfindən istila olunduğu (XIX əsrin əvvəlləri) Çar Rusiyası Cənubi Qafqazı istila etdiyi dövrdən başlayır.

Tarixi mənbələrə istinad olunan bu kitab haqqında xəbərim olmadan məqalə yazan qələm dostlarıma öz minnətdarlığımı bildirirəm. Eyni zamanda 30 illiyini qeyd etdiyim tələbəlik dostlarım, vətənpərvər ziyalımız iqtisad elmləri namizədi Sabir Məmməd oğlu Həsənova, İlyas Surxay oğlu Səfərova dərin təşəkkürümü bildirirəm ki, kitablarının çap olunmasında müəyyən köməkliliyini əsirgəməyiblər.

İl qrup əlil olduğum üçün aldığım təqaüddümü də kitablarımın çap olunmasına sərf etməklə ürəyimə yüklənmiş ağır yükdən azad olmaq, xalqıma, dövlətimə, millətimə xidmət etməyi özümə şərəf bilirəm.

Xarici banklarda kapital yatırımlar nəhayət ki, qəflət yuxusundan ayılımalı və yaradıcı insanlara təmənnasız kömək etməlidirlər.

Azərbaycan siyasətçiləri Türkiyə seçkilərindən nə gözləyir?

Türkiyə Cümhuriyyəti tarixinin 24-cü parlament seçkisinə hazırlaşır. 12 iyunda baş tutacaq bu tarixi ana artıq sayılı günlər qalıb. Bir tərəfdə iqtidare təmsil edən AKP, digər tərəfdə isə ana müxalifət partiyası CHP seçkilərdə qalib gəlmək üçün ciddi mübarizə aparır.

Bəs, azərbaycanlı siyasətçilər qonşu Türkiyədə gedən bu prosesləri izləyirləmi? Modern.az bu və ya digər suallara cavab tapmaq üçün bir neçə aktiv siyasətçi ilə əlaqə saxlayıb.

Türkiyə Cümhuriyyəti 12 iyun 2011-ci ildə tarixi bir seçimə gedəcək. Bu seçkilər Türkiyə Cümhuriyyəti tarixində 24-cü parlament seçkiləridir. Ekspertlər deyir ki, bu seçkilər Türkiyə üçün olduqca böyük önəmə malikdir. Çünki hazırda iqtidarda olan AKP bu seçkilərdə qalib olarsa, üçüncü dəfə hökuməti təkmilləşdirəcək. Ən mühüm isə budur ki, AKP bu seçkilərdən qalib çıxdığı halda, Konstitusiyada mühüm dəyişikliklərin olacağı gözlənilir. Bu baxımdan Türkiyədə keçiriləcək seçkilərin gərgin olacağı gözlənilir.

“Əslində AKP keçən dəfə də qalib gəlməyib”

Azərbaycan Demokrat Partiyasının (ADP) sədri Sərdar Cəlaloğlu Türkiyədə gələn ay keçiriləcək parlament seçkisi ilə bağlı prosesləri yaxından izlədiyini deyib. O bildirib ki, qardaş Türkiyədə şahidi olduğu realıq sözün əsl mənasında fərh doğurur:

“Əlbəttə, Türkiyədə keçirilən seçkiqabağı prosesləri izləyirəm. Adamda fərh hissi doğurur ki, doğurdan da çox demokratik şəraitdə proseslər davam edir. Bütün partiyalara bərabər şərait yaradılıb. Hətta, dövlətə düşməncilik mövqeyində olan partiyaların mövqeyi, onların fikirləri də dövlət və özəl televiziyalarda işıqlandırılır. Onlar üçün bərabər şərait yaradılır. Müxalifət liderlərinə hər hansı bir məhdudiyyətlər qoyulmur. Bu onu göstərir ki, Türkiyə oturmuş demokratik seçki sistemində malikdir”

S.Cəlaloğlu seçkiqabağı təbliğat-təşviqat kampaniyasının demokratik aparıldığını qeyd edərək bildirib ki, insanlar dövlətin taleyinə laqeyd deyillər.

“Qeyd edirəm ki, Türkiyədəki proseslərdə vətəndaşların fəallığı mənim diqqətimi cəlb edir. İstər müxalifətin olsun, istərsə də iqtidarın mitinqində böyük coşqu hiss olunur. İnsanlar ölkədə gedən prosesə laqeyd deyillər. Liderlərin dediyi sözü hər bir vətəndaş öz maraqları baxımından dəyərləndirir. Yeni seçki kampaniyasında interaktiv əlaqə var. Nəticəni türk xalqı özü müəyyənləşdirəcək. Çünki Türkiyə bizim qarşılaşdığımız problemlərlə üz-üzə deyil. Türkiyənin özünün bir sıra spesifik problemləri var. Bizdə əsas problem Qarabağ problemi, insan hüquq və azadlıqları problemi və iqtisadiyyat problemdir, onlarda kürd problemi var”, -deyə S.Cəlaloğlu qeyd edib.

ADP sədri iyunun 12-də keçiriləcək seçkidə AKP-nin qalib gəlmə ehtimalını şərh edib. Bildirib ki, əslində AKP keçən dəfə də qalib gəlməyib.

“AKP ötən seçkidə cəmi 34 faiz səs toplayıb. Ümumi götürəndə o qalib gəlməyib. Yeni 50+1 səs toplamayıb. Sadəcə olaraq Türkiyədə baraj məsələsi var. Məsələn 9 faiz səs toplayan 4 partiyanın heç biri keçməyəndə, bu səsler ən çox səs toplayan partiya gedir. AKP 11 faiz səs toplayıb barajı keçdi. Yerdə qalan 5 partiya barajı keçmədi. Onda həmin 40 faiz səs AKP-nin səsinin üstünə gəldi. Yeni AKP keçən dəfə belə qalib gəldi”.

“AKP-nin qalib gəlməsi real görünür”

Ümid Partiyasının sədri, millət vəkili İqbal Ağazadə də Türkiyədə gedən seçkiqabağı prosesləri mütəmadi izlədiyini bildirib. Onun sözlərinə görə, Türkiyədə keçiriləcək parlament seçkilərində AKP-nin qalib gəlmə ehtimalı daha çoxdur:

“Türkiyə demokratik ölkədir. Seçkiqabağı proseslərdə siyasi partiyaların həm maliyyə bazası, həm də sərbəst toplaşmaq haqqında qanunvericilik imkanları dövlət tərəfindən xüsusilə təmin olunur. Hansı partiyanın daha geniş imkanlara malik olmasına gəldicə isə hesab edirəm ki, AKP bu məsələdə rəqiblərini bir qədər üstələyir. AKP sistemi dini təbliğat üzərində açıq şəkildə qurulmasa da, bundan ciddi istifadə edir. Güman edirəm ki, AKP 33-34 faiz, CHP 20-22 faiz, MHP isə 15-17 faiz civarında səs toplayacaq. Digər partiyalar bunlarla ayaqlaşa bilməyəcəklər”.

Millət vəkili hesab edir ki, AKP qalib gəlməklə təkbəşinə Türkiyədə koalisiyasız hakimiyyət quracaq və bu işdə onun Orta Şərqdə apardığı siyasət bütövlükdə Qərbi qane edir.

“MHP və CHP ilə müqayisədə AKP-nin Qərbdən geniş dəstəyi var. Qeyd edirəm ki, CHP lideri Kamal Kılıcdaroğlu nə qədər liberal düşüncəli şəxsiyyət olsa da, o, unudur ki, Türkiyə Şərq ölkəsidir. Orada həm də ciddi liberallıqdan daha çox avtoritarizmə meyilli liderin olması əsas şərtlərdən biridir. AKP-nin qalib gəlməsi bu gün real və açıq şəkildə görünür. Bir sıra şərtlər var ki, məsələn CHP və MHP-dən fərqli olaraq AKP-nin kürd kəsiminin səsinin alması az da olsa mümkün olacaq. Xüsusən mərkəzi şəhərlərdə AKP-nin imkanları daha genişdir”-deyə İ.Ağazadə əlavə edib.

modern.az

Türkiyə Böyük Millət Məclisinə iyunda keçiriləcək seçkilərdə qalib gəlmək uğrunda ciddi mübarizə gedir. Hələlik görünən odur ki, mübarizə daha çox hakim AKP ilə Milliyyətçi Hərəkət Partiyası arasında daha kəskin şəkildə alir. Ənənəvi təbliğati vasitələrdən istifadəyə üstünlük verdiyi açıq görünən AKP-çilər bununla istedikləri nəticəni əldə edəcəklərinə əminmiş kimi görünür. Proseslərin sonunun nə ilə nəticələncəyini isə təxminən bir aydan sonra bilmək mümkün olacaq. Bu mənada indi daha çox maraq doğuran bir sıra suallar da beyinlərdə dolaşmaqdadır. Türkiyədə keçiriləcək seçkilərin nəticəsi necə olacaq? Milliyyətçi qüvvələr hakimiyyətə gələ

Seçki mübarizəsi gərginliyi artırır Kürdlərin fəallığı daha kəskin hal almaqdadır

biləcəkləmi? Əgər milliyyətçilər seçkilərdə üstünlüyü təmin edəcəklərsə, o zaman AKP hökumətinin Konstitusiyaya nəzərdə tutduğu dəyişikliklər dayandırılabilir.

Qardaş Türkiyədə seçki ərəfəsi qızıışmaqda olan siyasi prosesləri şərh edən siyasi ekspert Qabil Hüseynli deyir ki, həqiqətən də bu ölkədə siyasi durum çox gərgindir. Bu gərginlik bir tərəfdən seçki öncəsi hakim AKP kampaniyasının yaratdığı ictimai-siyasi mühtilə bağlıdır. Digər bir tərəfdən də kürdlərin seçki kampaniyasını çox böyük hay-küylə və yeri gələndə silahlı şantajla həyata keçirməsidir. Hətta PKK lideri Abdulla Ocalanın işə qarışaraq “seçkilərdən sonra filan-filan məsələlər olmazsa, müharibənin baş verəcəyi” şantajı seçki kampaniyasının aparılması gərginliyini bir qədər də artırmış olur: “Bütün bunlar şübhəsiz, seçkiqabağı mühtilə olduqca gərginləşdirən faktorlardır. Bu məsələdə iqtidarda olan AKP-nin də ciddi xətaləri var. Çünki AKP “kürd, laz, cinkənə-qaraça açılımı”, “demokratik açılım” adı altında faktiki olaraq ölkəni çox ciddi təbəddülatlara gətirib çıxarıb. Hazırda seçkiqabağı dövrdə də həmin açılım siyasətinin təfərrüatları özünü açıq-aydın göstərməyə başlayır. Xüsusilə də kürdlərin davranışlarında biz bunun əyani sübutunu görürük. PKK fəallaşmış, kürdlər yerliözüündə muxtariyyət hüququ tələbi ilə çıxış edirlər. Eyni zamanda da TBMM-də daha çox yerlərin verilməsini tələb edirlər. Hətta kürdlər yerli parlamentin formalaşdırılmasından dəm vururlar. Bir sözlə fəallaşmaqda olan kürdlər bütün bunları tezislərlə ifadə edirlər və bəyan edirlər ki, Türkiyə təkcə Ankaradan idarə oluna bilməz”.

Bütün bu siyasi aktivlik fonunda ortaya qoyulan tezislərə paralel olaraq Türkiyədə son günlərdə terraktların sayının artmasına diqqət yönəldən Q.Hüseynli qeyd edir ki, xüsusən də öyrədilib küçələrə çıxarılan uşaqların polisə hücumlari və küçələri döyüş meydanlarına çevirmə halları narahatlıq doğuran hallardandır. Onun sözlərinə görə kürdlər açıq-aşkar TBMM-də təmsilçilərinin sayını iki dəfə artırmağı qarşılarına məqsəd qoyublar. Bu da o deməkdir ki, kürdlər-“biz kürd bölgəsindən yalnız kürdlərə səs verəcəyik”,-şüarını gündəmə daşımaqdadırlar: “Belə bir mühtilə seçkiqabağı təbliğatın aparılması da olduqca çətin bir durum yaradır. Seçkiqabağı təbliğata gəldicə, burada iki partiya-AKP və MHP-nin daha fəal mübarizə apardıqları açıq-aşkar hiss olunmaqdadır. AKP populizm və liderinin xasiyyətinə uyğun surətdə bir nəfərin qurduğu seçkiqabağı kampaniya üzərində seçki təbliğatını aparmaqdadır. Bu təbliğatda isə AKP lideri öz rəqiblərini tənqid edir və yeri gələndə də təhqirlərə yol verir. Liderin ifadələrində və sözlərində həddən artıq sərbəst olduğu, özünü ölkənin ağası kimi aparması özünü göstərir ki, bu da həm opponent siyasi partiyaları əsəbiləşdirir, həm də əhalinin müəyyən hissəsində hiddət və kin yaradır”. Qabil Hüseynli onu da deyir ki, AKP-yə cavab verə biləcək yeganə xarizmatik lider MHP-nin başçısı Dövlət

Baxçalıdır. CHP-yə gəldicə, isə onda MHP ilə müqayisədə xarizma zəif hiss olunur və yaxud da heç hiss olunmur: “CHP-yə Dəniz Baykaldan sonra lider olaraq gələn Qılıncdaroğlu olduqca zəif görünür. Eyni zamanda da onun seçkiqabağı təbliğati də çox zəif apardığı görünməkdədir. AKP-yə qarşı arqumentləri, AKP-nin irəli sürdüyü əsilsiz iddiaları müəyyən mənada zərərsizləşdirməkdə MHP liderinin çıxışları və MHP-nin ortaya atdığı siyasi şüarlar şübhəsiz böyük rol oynayır. Düşünürəm ki, MHP TBMM-də deputatlarının sayını artırma bilər və yəqin ki, artıracaq da. CHP-də isə deputat yerlərinin sayının artırılması çox zəif görünür. Eyni zamanda AKP-də də deputat-

ların sayının artırılması məsələsi CHP-də olduğu kimi nəticələne bilər. Çünki o, əgər əvvəllər kürd bölgəsindən deputat seçdirib parlamentdə deputat yeri artırma bilirdisə, bu dəfə həmin bölgədən deputat seçdirə biləcəyi ehtimalı xeyli zəifdir”.

Aparılan sosioloji sorğularda AKP-nin birinci partiya olaraq görünür ki, bu da yenidən qələbənin təmin olunacağına işarə kimi qəbul oluna bilər. Bu məqama toxunan siyasi ekspertin sözlərinə görə sosioloji sorğu olmadan da AKP-nin birinci partiya

olacağını söyləmək olar. Amma o hesab edir ki, AKP ola bilsin təkbəşinə hökuməti formalaşdırmaq imkanına malik olmasın: “Yeni belə bir sayda deputatın seçilməsinə nail olmaya bilər. Belə olan halda da hökumət hökuməti formalaşdırmaq üçün ikinci bir partiyanın koalisiya ortaqlığına cəlb olunması mümkündür. Bu da bir həqiqətdir ki, AKP-nin təkbəşinə hökuməti formalaşdırmaq imkanı olsa da bu ehtimal çox zəifdir. Hələ ki, Türkiyədə baş tutacaq seçkilərin vəziyyəti belə görünür. Seçkilərə də o qədər böyük müddət qalmayıb. Amma sona yaxın çox şey dəyişə bilər. Xüsusən də MHP-nin reytinginin artması ehtimalı böyükdür. Çünki onlar təbliğatlarını daha da gücləndiriblər, xalqın içərisinə daha çox getməyə başlayıblar. Bu mənada MHP AKP-yə qarşı çox ciddi rəqabət təşkil edə bilər”.

Maraqlıdır, əgər koalisiya hökuməti formalaşdırmaq mümkün olarsa, o zaman Azərbaycandakı proseslərə təsir etmək mümkün olacaqmı? Bu suala aydınlıq gətirən politoloq qeyd edir ki, MHP-dən dörd nəfər azərbaycanlı deputatlığa namizəddir. Bu faktor da məsələnin rəngini dəyişən, MHP-ni Azərbaycana daha da yaxınlaşdırən amillərdəndir. İkinci bir tərəfdən də MHP Dağlıq Qarabağ məsələsində zərər qədər də güzəştə getməyin tərəfdarı deyil. Bu nöqtəyi nəzərdən əgər koalisiya ortağı olarsa Türkiyənin Qarabağ proseslərində iştirak məsələsi daha aktiv şəkildə gündəmə gələ bilər. Dağlıq Qarabağdan kənar isə Türkiyənin Azərbaycanın daxili işlərinə qarışacağı hansısa bir məsələ yoxdur. Digər bir tərəfdən də koalisiya bir hökumət formalaşacağı təqdirdə Türkiyə daxilində bəzi məsələlərdə fərqliliklər özünü göstərə bilər. Məsələn, bu zaman AKP bəzi ortaya atdığı məsələləri, elan etdiyi niyyətləri reallaşdırma bilməyəcək”.

KCK: Karayılan'dan Hopa'ya selam Amed, Garzan ve Bingöl'e çağrı

KCK Yürütme Konseyi Başkanı Murat Karayılan, yaklaşan 12 Haziran seçimleri öncesinde Amed, Garzan ve Bingöl halkına çağrıda bulundu. Bu bölgelerin Kürt özgürlük mücadelesindeki önemine dikkat çeken Karayılan, Erdoğan'ın Diyarbakır'daki konuşmasını ise Kürtlere hakaret" olarak değerlendirdi. Metin Lokumcu'nun ailesine de başsağlığı dileyen Karayılan "Karedeniz halkının AKP zulmüne karşı sergilediği direnişi

selamlıyorum" dedi.

Karedeniz halkının AKP zulmüne karşı direnişe geçtiğine dikkat çeken KCK Yürütme Konseyi Başkanı Murat Karayılan devamla şu mesajı verdi: "Onlar da AKP polisine karşı yürüttükleri mücadelede bir şehit verdiler. Kürdistan gerillasının Karadeniz'de yürüttüğü mücadele çok önemlidir ve kahramanadır. Bu direnişte kahraman bir komutanımız olan Seyit Rıza (Sancar Bulut) arkadaşı şehit verdik. Bütün Dersim halkına, Seyit Rıza arkadaşın ailesine ve tüm Kürt halkına başsağlığı diliyorum"

Seçimlerin Kürt özgürlük mücadelesi açısından çok önemli olduğuna dikkat çeken Karayılan "Bu seçimlerde Kürt halkı tavrı, tutumunda birleşir ve bir irade beyan ederse bu çözüm açısından çok etkili olacaktır" dedi. Karayılan, Erdoğan'ın Diyarbakır'daki sözleri için de "Ciddiyetsizlik, Kürt halkını alaya alma, Kürt halkının değerlerine saldırı ve hakaret vardı. Kürt halkı bunları çok duymuştur. Açığa çıktı ki daha önce söylediklerini bile geri almıştır. Bir saldırı ve düşmanlık dili vardı" ifadesini kullandı.

'ERDOĞAN ÇOK TEHLİKELİ'

Erdoğan'ın "Kürt sorunu vardı, ama biz şimdi Kürt sorununu çözdük, böyle bir sorun yoktur" diyerek, şovenist çevreler mesaj verdiğiğine dikkat çeken Karayılan devamla şunları söyledi;

"Kürt halkının Önder Apo'yu bir önder olarak görmesinden çok rahatsızlık duydum. İki husus bizim açımızdan stratejik konulardır. Kürt halkı bu her iki konuda başarı yarattı. Halkımız yüzyıllardır bir önderinin olmamasının acısını çekti. Yani bütün Kürtlerin bir önderin etrafında toplanması gibi bir şey yoktu. Ama şimdi böyle bir önder çıkmıştır. Kürt halkı ona inanmakta, onun takipçisi olmakta ve ona çok bağlıdır. İşte Erdoğan bundan çok rahatsızdır, Türk sömürgeciliği bundan çok rahatsızdır.

'Siz önderinize peygamber diyorsunuz' deniliyor. Hayır, biz öyle demiyoruz. Ama halkımız önderliğinin yolunu doğru görüyor, onun yolu için her türlü fedakarlığa da hazırdır. Onu çağdaş bir önder olarak görüyor. Diğer bir stratejik husus da din olgusudur. Kürt halkı daha bağımsız bir şekilde dine sahip çıkacağını beyan etmiştir. Kürt halkı bugün önderine de bağlıdır, dine de bağlıdır. Bu başarının göstergesidir. Erdoğan Kürt halkının bu tavrına karşı çok büyük bir rahatsızlık duymaktadır."

'AKP YENİ BİR ŞİDDET HAMLESİNE HAZIRLANIYOR'

Erdoğan'ın Diyarbakır mitingindeki sözlerini çok tehlikeli bulan Karayılan, Türk başbakanının batıya, şovenist çevrelere mesaj verdiğini söyledi. Erdoğan'ın Kürt halkını basit gördüğünü belirten KCK Yürütme Konseyi Başkanı: "Bir de en tehlikeli söylemi de "Kürt sorunu vardı, biz çözdük ama şimdi böyle bir sorun yoktur" demesidir. Amed gibi bir yerde, Kürt siyasetinin merkezi olduğu bir yerde geliyor ve bu şekilde konuşuyor. Bu konuşmalar çok tehlikelidir" dedi.

AKP'nin Kürdistan'da yeni bir şiddet hamlesine hazırlandığını söyleyen Karayılan "Kürdistan'da belirlediği adaylardan da anlaşıldığı kadarıyla Erdoğan kendisini yeni bir sürece hazırlıyor. O nedenle Amed ve Kürt halkının gidişatı doğru okuması gerekiyor. Herkesin buna hazır olması ve görmesi gerekiyor" çağrısını yaptı.

'KÜRTLÜĞE SAHİP ÇIKIN'

Başta Amed, Garzan, Çewlik (Bingöl) halkına seslenen Karayılan "Bu dönemde kazanmak, geri adım atmak istemiyoruz. Özgür bir Kürdistan, demokratik özgür bir Kürdistan yaratana kadar mücadeleye devam edeceğimizi belirtiyoruz" diyerek bu bölgelere ilişkin şu mesajı verdi:

"Garzan bölgesi önemlidir. Bugün Garzan'ın öncülüğünü Batman yapmaktadır. Amed'e ilişkin söylediklerim Batman için de geçerlidir. Siirt ve Bitlis halkımızın da bu belirttiklerimizi iyi görmesi ve buna göre bir yaklaşım belirlenmesi gerekiyor. Bitlis de yurtsever bir yerimizdir, tarihi bir yerdir ve Kürtlüğüne sahip çıkması gereken bir şehrimizdir. Garzan bölgesinin Kürdistan özgürlük mücadelesinde bu seçimlerde yerini çok güçlü alacaktır.

Çewlik halkımız için de bazı özel şeyleri dile getirmek istiyorum. Çewlik'in Kürdistan özgürlük mücadelesinde çok önemli bir yeri vardır. Burada bu hareketin ilk yöneticileri olan Mehmet Hayri Durmuş, Mehmet Karasungur ve Vahdettin Kitay arkadaşlar bu bölgeden çıkmışlardır. Buradaki halkımız geçmişten günümüze Kürtlüğüne sahip çıkmış bir halktır. Kürdistan özgürlük mücadelesinin geldiği bu önemli aşamada Çewlik halkımızın yurtseverliğini ileri bir düzeye taşıması gerekiyor.

Dindar kişilerin ellerini vicdanlarına koymaları önem taşıyor. Bu sorunun çözülmesi, kanın dökülmemesi, bu halkın da özgürleşmesi için bunu düşünmeleri gerekiyor. Suni, Alevi, lehçeleri Kurmanci ya da Zazaca olan kesimler herkes bu dönemde aile ve bireysel çıkarlarını değil, ulusal birlik temelindeki çıkarları düşünmeleri gerekiyor. Özellikle bu bölgedeki Kürt kadınlarının şunu bilmesi gerekiyor; Gurbetelli Ersöz, Yıldız Durmuş gibi kahraman kadınlar bu bölgeden çıkmışlardır. Kadınların bu arkadaşlarımızın takipçileri olmaları gerekiyor."

ANF NEWS AGENCY

Diyarbakır'da 100 bin kişi özerkliğe 'Evet' dedi

Emek, Demokrasi ve Özgürlük Bloğu'nun Diyarbakır mitingi 100 bin kişinin katılımıyla başlarken, Amed Demokratik İl Konseyi'nin açıkladığı, "Demokratik Özerklik hayata geçirmeye kararına yüz bin kişi "Evet" dedi.

Emek, Demokrasi ve Özgürlük Bloğu'nun günlerdir merakla beklenen Diyarbakır miting başladı. 100 bini aşkın kişinin toplandığı İstasyon Meydanı'na yurttaşların akını sürüyor. Pankart, slogan ve dövizlerle AKP'ye tepkilerin dile getirildiği alanda, yoğun katılım nedeniyle izdiham yaşandı. Dört bir taraftan gelişlerin devam ettiği alanda Bağlar tarafından gelen yurttaşlar yoğun katılım nedeniyle alana ilerleyemezken, kurulan arama noktası yurttaşlar tarafından kaldırıldı. Büyük boyutlarda KCK bayrakları ile Öcalan posterlerinin açıldığı miting, BDP Eş Başkanları Filiz Koçali ile Hamit Geylani ve bloğun Diyarbakır adaylarının gelişleriyle alandan, "Kürdistan sizinle gurur duyuyor" sloganları yükseldi. Kürt siyasetçilerin kitleyi selamlamasının ardından miting, demokrasi mücadelesinde yaşamını yitirenler anısına yapılan saygı duruşu ile başladı. Saygı duruşunun ardından tek ses "Şehid namirin" sloganının yükseldiği alanda, coşku hakim.

100 bin kişinin 'Özerklik' coşkusu

Mitingde Amed Demokratik İl

Konseyi adına Medeni Alpkaya, "Demokratik Özerkliğin hayata geçirilmesine" yönelik konseyin aldığı kararı okurken, karar 100 bin kişinin oylamasına sunuldu. Tarihi karara 100 binin cevabı "Evet" olurken, tarihi bir gelişme ile yeni bir sürecin startı verildi. Kararın onaylanmasının ardından alandaki coşku büyürken, dev boyutlarda KCK bayrakları alanda dolaştırıldı. Öcalan'ın posterleri ile PKK bayrağının asıldığı balonun uçurulmasıyla alandan "An azadî an mirin" ve "Bijî serok" Apo" sloganları yükseldi.

Mitinge katılanlardan bazılarının isimleri şöyle: "BDP Eş Genel Başkanları Hamit Geylani ve Filiz Koçali, bloğun Diyarbakır adayları Leyla Zana, Nursel Aydoğan, Emine Ayna, Altan Tan, Şerafettin Elçi, tutuklu bulunan Hatip Dicle'nin vekili BDP İl Başkanı M. Ali Aydın, Büyükşehir Belediye Başkanı Osman Baydemir ile alt kademe belediye başkanları, Vedat Yıldırım, Murat Çelikkhan, Hakan Tahmaz, Osman Kavala, Orhan Dink, Feknaz Uca, Hüseyin Ayman, HAKPAR Genel Başkanı Bayram Bozgel."

Almanya'da BDP ile dayanışma gecesi

Mannheim ve Ludwigshafen çevresi kürt gençlik komisyonu ve Meclisa Gel MA-LU kürt kültür derneği birlikte güzenledikleri geceyle, Emek, Özgürlük ve Demokrasi bloğuna destek verdiler. Mannheim-Lampertheim, Siedlerhalle salonundaki dayanışma programı 4 haziranda, yaklaşık 600 kişinin katılımıyla gerçekleşti.

Sahneye asılan EM BLOKA DEMOKRASİ'YE SILAV DİKIN pankartı ve kürt halk önderi Abdullah Öcalan'ın büyük poster altında yapılan kültürel program coşkulu bir şekilde geçti. Şehitlere yapılan saygı duruşundan sonra başlayan program, müzik dinletisi

ve görüşme notlarının okunmasıyla devam etti. Programa katılan KNK yönetiminden kürt siyasetçi, sayın Nülifer Koç, 12 haziran seçimlerinin anlam ve önemine değindi. "Kürtler olarak 78 seneden beri inkâr ve imhaları yaşadık. 5 milyon halkımız sürgün, 30 bin insanımız da şehit edildi. Bütün bunların yanında talan edilen ülkemiz için

'Edi Bese' diyor İşgalciler ülkemizden çıkmasını istiyoruz. Kürtler olarak artık boyun eğmek zorunda değiliz. Biz kürtler kendi kaderimizi kendimiz tayin etmeye hazırız. 12 Haziran seçimleriyle bu istemlerimizi sandıklarda da kanıtlamalıyız" şeklinde 12 Haziran seçimlerinin önemini ve kürt halkının taleplerini değerlendirdi.

Prorama katılan kürt sanatçı ve gruplar, izleyicilere coşkulu anlar yaşattı. Xelil Xemgin, Koma Heval, Koma Zerdeşté Kal, Ateş King, eşliğinde halaylara duran halk "Bijî Serok Apo" sloganlarını sürekli seslendirdi.

На пограничном переходе в Ханекине поднимут курдский флаг

Как сообщает агентство АК-Ньюс, на иракско-иранском пограничном переходе Мундирия наряду с иракским флагом будет поднят курдский. Это произойдет по решению муниципального совета района Ханекин. Ханекин — этнически курдский район на "спорных территориях", административно входящий в состав преимущественно арабской по населению провинции Дияла.

Десятки тысяч иранских паломников-шиитов ежегодно проходят через Мундирию, чтобы посетить шиитские святыни в Кербеле и Эн-Наджафе.

ООН составило план развития Эрбиля

United Nations

Агентство ООН "Хабитат" (United Nations Human Settlements Programme) передала правительству Курдистана план расширения Эрбиля, над которым работала на протяжении трех лет. Программа ООН по человеческим поселениям с штаб-квартирой в Найроби, Кения, имеет целью содействие социальной и экологической устойчивости городов с целью обеспечения надлежащего жилья для всех. Она является членом Группы развития Организации Объединенных Наций.

Ширнак: обвал в шахте

Как сообщает Анатолийское агентство новостей, в шахте под городом Ширнак (Турецкий Курдистан) в понедельник произошел обвал стены. Один рабочий погиб, двое ранены.

В воскресенье, в Ширнаке произошло землетрясение в 4,6 баллов; о жертвах не сообщается.

Эрбиль: силы безопасности сорвали теракт

Эрбильские силы безопасности сообщают, что они обезвредили заминированный автомобиль, который собирался въехать в город во вторник вечером.

Владелец пикапа, очевидно, не знал о бомбе, когда полицейские обнаружили ее на шоссе Киркук- Эрбиль.

По данным службы безопасности, бомба должна была проехать в центр города Эрбиль.

В Эрбиле, в отличие от остального Ирака, события, связанные с терроризмом, являются редкостью. В ноябре 2010 года, охранники на КПГ к югу от Эрбиля открыли огонь по приближающемуся грузовику KIA, загруженному 40 кг пластиковой взрывчатки C4, и убили водителя.

Сорванный таким образом теракт мог бы быть самым опасным терактом в Курдистане с мая 2007 года, когда от взрыва заминированного автомобиля перед курдским МВД погибли 19 и были ранены 70 человек.

Региональное правительство Курдистана проверило факты, связанные с протестами в регионе, и составило официальный ответ на доклады Human Rights Watch и Amnesty International, обвиняющие КРГ в нарушениях прав человека в ходе этих событий. В письме на имя исполнительного директора Human Rights Watch Кеннета Рота, глава департамента иностранных дел КРГ Фалах Мустафа Бакир указывает следующее:

"Мы не будем отрицать, что некоторые люди из сил безопасности КРГ, возможно, совершили нарушения и, возможно, подвергали некоторых протестующих жестокому обращению. Мы можем заверить вас, одна-

вого протеста, и они обещали вывести своих людей на улицы, если правительство не будет распущено.

Вспышка насилия 17 февраля произошла в результате того, что группа демонстрантов покинула согласованный участок протеста и напала на офис ДПК в Сулеймании. В этом печальном инциденте произошла взаимная перестрелка. Из общего количества 64 раненых (по сведениям сулейманийской больницы скорой помощи), 11 были работниками службы безопасности.

Некоторые из протестующих неоднократно оскорбляли их, издавались над ними, и применяли насилие в попытках спровоцировать сотрудников службы безопасности, чтобы

КРГ дало официальный ответ на доклады правозащитных организаций, посвященные сулейманийским протестам

ко, что эти инциденты имели место вопреки четким директивам КРГ о строгом соблюдении закона и прав демонстрантов. Эти нарушения можно отнести, по крайней мере частично, к отсутствию профессиональной подготовки и оборудования, необходимых для борьбы с беспорядками, которые также привели к гибели и ранению многих служащих полиции и служб безопасности. Кроме того, важно признать, что акции протеста в провинции Сулеймания не были полностью мирными. Многие из лидеров протеста подстрекали к насилию, а некоторые даже призывали к джихаду. Многие из демонстрантов приняли участие в насильственных действиях, которые причинили значительный ущерб государственной и частной собственности, а также сотни сотрудников служб безопасности получили ранения и двое даже погибли".

Согласно позиции КРГ, первая волна протестов была направлена против коррупции и злоупотреблений властью, к чему стремился и сама КРГ. "Однако, факты показывают, что большая часть протестов по организации и мотивации, а также ухудшение ситуации в области безопасности, являются результатом политического оппортунизма некоторых оппозиционных политических партий и лидеров, которые пытались достичь на улицах того, что они были не в состоянии достичь через урны для голосования. Насилие, сопровождавшее некоторые протесты, не является выражением демократии — это прямой вызов демократии".

Указав, что нынешний состав правительства сформирован по результатам всеобщих выборов 2009 года, которые проходили под контролем 320 международных наблюдателей из 35 стран и организаций, включая ООН и ЕС, на которых правящая коалиция получила 59% голосов, и что оппозиционные партии также добились на этих выборах определенного успеха, Ф.М.Бакир указывает:

"Главная оппозиционная партия, Горран, впервые призвала к отставке КРГ более чем за три недели до пер-

добиться симпатий к своему делу.

В Халабдже, два полицейских были убиты и многие получили ранения во время беспорядков, в которых ни один протестующий не был ранен, что иллюстрирует сдержанность, проявленную сотрудниками полиции.

В дополнение к двум офицерам, которые были убиты, почти 500 сотрудников служб безопасности б ы л и

пил с заявлением к протестующим об удовлетворении их требований и создании комитета для работы над механизмом координации. Министры внутренних дел и пешмарга выступили в парламенте с отчетом. 20 марта, президент Барзани представил список из 20 реформ, к которым он призвал парламент и другие компетентные организации, и который содержал ответ на многие из законных требований протестующих.

Правительство запланировало провинциальные выборы на 10 сентября 2011, и президент Барзани заявил о своей готовности рассмотреть вопрос о проведении внеочередных парламентских выборов.

Указав на прогресс, достигнутый в Курдистане, Ф.М.Бакир пишет:

"Прогресс и реформы не являются новыми для этого правительства. Культура положительных изменений существовала задолго до начала акций протеста. КРГ приветствует новую оппозицию, как средство повышения эффективности демократической системы, и оно открыто для конструктивной критики и совместных усилий на пути к дальнейшему прогрессу. Тем не менее, мы призываем оппозицию вести себя серьезно и ответственно. Они должны участвовать в коалиционном правительстве, чтобы помочь реализации многих реформ, которые все еще необходимы, или выиграть право вести страну через урны для голосования. Их призывы о роспуске демократически избранного коалиционного правительства безответственны, и уступка им в этом требовании, создаст опасный прецедент для зарождающейся демократии в Курдистанском регионе."

Письмо завершается цитатой из заявления премьер-министра КРГ, заявившего, что "жизнь и безопасность людей, а также стабильность в регионе, являются приоритетами той политической позиции, которую мы проводим".

ране-ны; протестующие бросали палки, камни, стекло и использовали ножи и оружие. Из 99 человек, которые получили ранения во время событий 17 и 18 апреля, 66 были сотрудники служб безопасности, и два из них были ослеплены стеклянными осколками, запущенными из рогатки.

Из задержанных, более 95% были освобождены практически сразу. Правительство не преследует никаких лиц по политическим мотивам; те, что были арестованы, содержатся под стражей по обвинениям в незаконном ношении оружия и нападениях с намерением убить.

Почти 90% из демонстрантов были мужчины, а 60% из них были в возрасте до 18 лет".

Из почти миллиона жителей Сулеймания, обычно явка была менее 1.500 протестующих но оказала разрушительное воздействие на экономику в области Сулеймания и на регион в целом. Местные торгов-

Иран - Турция - Сирия: Прогноз начинает сбываться?

Пока не ясно, решится ли Турция на бросок в Сирию. Исключить, что "утечки" о готовящейся акции призваны всего лишь устроить Сирию и Иран невозможно. Но если Турция отважится на этот рискованный шаг, ближневосточный театр военных действий ждет тотальная смена декораций.

Полтора месяца назад автор этих строк высказал предположение о неизбежном столкновении интересов Турции и Ирана в Сирии. Причиной конфликта, который становится все более неизбежным, может стать, как и предполагалось, не только борьба за влияние в регионе Ближнего Востока, но и курдская проблема.

В последнее время мировая

арабских суннитских стран, считающих шиитский теократический Иран основной угрозой для региона. Если Тегерану удастся сохранить режим Башара Асада в Сирии, это может нанести существенный удар по планам США, пытающимся с помощью Саудовской Аравии сломать ось Дамаск-Тегеран, являющуюся спонсором главных раздражителей для США и Израиля — ХАМАС и Хезболла.

Такое развитие событий не могло пройти мимо глаз и ушей турецких конкурентов Тегерана за влияние в регионе. По информации турецкой газеты Cumhuriyet, премьер-министр Эрдоган готовит войсковую операцию по вторжению в Сирию " для предотвращения

Сирии рискует угодить под суд, о чем заявил министр иностранных дел Австралии Кевин Радд, призвавший ООН предать Башара Асада Международному уголовному суду. Премьер Эрдоган пережил очередное покушение на свою жизнь и, судя по всему, ему рано расслабляться — по информации турецкой газеты Cihan, перед прибытием премьера в город Диарберкир сотрудники Службы безопасности конфисковали у местного населения 37 бутылок с "коктейлем Молотова", 52 бутылки с множеством различных веществ-ингредиентов "коктейля" и звуковые бомбы. Иранский президент Ахмадинежад тоже находится не в лучшем положении — члены его команды арестованы, ему самому угрожают импичментом. Шансы на победу в противостоянии с аятоллой Хаменеи у него невелики, а слухи о их, якобы, примирении маловероятны. Каковы могут быть последствия возможного вторжения Турции в Сирию, сегодня предсказать невозможно. С одной стороны, эта акция может принести некое облегчение союзнику Турции по НАТО — США, поскольку явно ослабит влияние Ирана как спонсора ХАМАС и Хезболла, с другой — может привести к полномасштабной войне в регионе с участием антитурецкой коалиции курдов, проживающих как собственно в Турции, так и в Ираке, Иране и Сирии. Сирийские курды прекрасно понимают, что Эрдоган для них вряд ли является лучшей альтернативой, тем более что предложением вторжения будет служить как раз решение "курдского вопроса".

Очевидна бурная реакция на возможное вторжение в Сирию новой политической силы Арабского Востока — Совета сотрудничества арабских государств Персидского залива (ССАГПЗ), для которого шиитский Иран, конечно, враг, но новые игроки на поле, где ССАГПЗ уготовала себе главную роль, тоже не нужны.

Пока не ясно, решится ли Турция на бросок в Сирию. Исключить, что "утечки" о готовящейся акции призваны всего лишь устроить Сирию и Иран невозможно. Но если Турция отважится на этот рискованный шаг, ближневосточный театр военных действий ждет тотальная смена декораций.

Пока Турция и Иран борются за Сирию, над головами всех трех участников конфликта сгущаются тучи. Президент

пресса сообщает о растущей поддержке президента Сирии Башара Асада. На прошлой неделе Washington Post опубликовала статью, в которой описываются конкретные детали этой поддержки. Тегеран, якобы, направляет в Дамаск все большее количество советников, бойцов своих элитных подразделений, а также оружие и специальное оборудование для выявления оппозиционных пользователей популярных социальных сетей Twitter и Facebook. В Сирию направлены также специальные подразделения Quads Force, входящие в состав иранской Революционной Гвардии. Их функциональная задача — экспорт исламской революции. Эту информацию передал американской газете Майкл Синих, бывший старший директор по Ближнему Востоку Совета Национальной Безопасности времён администрации Джорджа Буша.

Антиправительственные выступления угрожают свержением Асада. Важность Сирии для Ирана, по мнению британского Economist, связана еще и с позицией правящих кругов

В Докане прошло заседание политбюро ПСК

В понедельник, в Докане под председательством Джалала Талабани прошло заседание Политбюро ПСК. Присутствующие поздравили Талабани с 36-й годовщиной образования ПСК, который он возглавлял со дня основания, и обсудили праздничные мероприятия, посвященные 36-й годовщине основания ПСК и 35-й годовщине начала боевой деятельности партии. Также обсуждался политический кризис в Ираке.

Карим Синджари встретился с американскими военными

Министр внутренних дел Регионального правительства Курдистана Карим Синджари сегодня встретился с заместителем командующего силами США и заместителем начальника американской Региональной группы по восстановлению в Курдистане, а также сопровождающими их лицами.

Стороны обсудили ситуацию в Ираке, Курдистане и спорных районах. Они указали на необходимость сотрудничества между силами пешмарга, иракской армии и американскими войсками для обеспечения безопасности в спорных районах.

Министерство по делам пешмарга открыло культурный сезон

В присутствии министра по делам пешмарга шейха Джафара Шейх Мустафы, Министерство пешмарга открыло в понедельник свой первый культурный сезон в отеле "Женева" в Эрбиле.

Большое количество офицеров пешмарга приняли участие в церемонии открытия сезона, которая продлится три дня.

Новое открытие нефти в Курдистане

Открытие нефти в иракском Курдистане вызвало стремительный скачок акций Western Zagros Resources Ltd.

Симон Хатфилд, генеральный директор WesternZagros, сказал агентству АК-Ньюс: "Мы очень рады, что подтвердилось открытие нефти в формации Джерибе. Первые результаты обнадеживающие, и мы будем продолжать разведку для оценки полной мощности потока и его потенциала для первоначального производства".

Поток на разведочной скважине Саркала-1 вывел на стабильную величину в 6000 баррелей в день.

Ф. Уджа: «Мы — курды, а езидизм — эта наша вера»

начало в № 12 (123) - е

Наша страна разделена на четыре части и оккупирована врагами. Идет необъявленная война против курдского народа. Ежедневно и ежечасно людей убивают и подвергают ассимиляции, наших детей и общественно — политических деятелей бросают за решетку. На родной земле нам запрещено говорить по — курдски, нас не признают как нацию.

Каждый из нас видит все это и знает, что происходит во всех четырех частях Курдистана.

Возвращаясь к проблемам нашей религии, я хотела бы заметить, что в Западной Европе, к счастью, редко услышишь, что мы — езиды, а не курды, да и находящийся в Курдистане Лалыш не перемещают в «Ездихану».

В Западной Европе мы организовали официально функционирующие Курдские дома, где преподаются история езидской религии, курдский язык, бережно сохраняются и пропагандируются наша культура, обычаи и традиции. Не уделяя этой важнейшей работе внимания, мы можем в дальнейшем раствориться среди других наций.

В нынешней ситуации главное для нас всех — единство, позволяющее противостоять трудностям. Не в обиду будь сказано о курдах — езидах России, но мы в Западной Европе лучше организованы и ведем более конструктивную и результативную работу.

Меня разочаровало праздновании Хыдыр — Наби в Москве: в актовом зале было слишком много пустых мест. Народные праздники — это одно, но религиозные традиции — это важнейшая часть национальной жизни, и личное участие в ней имеет огромное значение. Как может называть себя езидом тот, кто не считает своим долгом отмечать такой праздник?

— Как известно, для европейских стран характерна политика двойных стандартов по курдскому вопросу. Как Вы думаете, будет ли этому конец?

— К сожалению, это действительно так: у Европы есть свои интересы на Ближнем и Среднем Востоке. Именно европейские страны разделили Курдистан на четыре части: на их совести кровь и страдания нашего многомиллионного

народа.

Европейское оружие, проданное турецким властям, убивает курдский народ; более пяти тысяч курдских деревень стерты с лица земли.

Будучи депутатом европейского парламента, я постоянно организовывала пресс-конференции, круглые столы, встречи, на которых мы рассказывали о том, что происходит в Курдистане. Желая знать правду и видеть происходящее собственными глазами, я часто бывала в южной, северной и западной частях Курдистана. К сожалению, я не смогла побывать в восточной (иранской) части Курдистана — тегеранские власти запретили мне въезд в эту страну.

Как депутат и как курдская женщина я всегда была и буду рядом со своим народом и готова в любую минуту прийти на помощь.

Все политические деятели, с которыми я встречалась, прекрасно знали, что прежде всего я представительница курдского народа, а по конфессиональной принадлежности — езидка.

Вместе с депутатами Европарламента я неоднократно бывала в Курдистане. Эти поездки имели огромное значение, поскольку европейские парламентарии имели возможность сами убедиться в бедственном положении нашего народа. В дальнейшем мы вместе готовили официальные документы и выносили их на обсуждение Европарламента.

Когда турецкие власти предприняли попытку отравления

нашего национального лидера Абдуллы Оджалана, я организовала кампанию в его защиту и лично собрала более 120 тысяч подписей, которые были представлены в высший Совет Европы.

Несмотря на политику двойных стандартов, у курдов в Европе есть друзья, и, к счастью, их становится все больше и больше.

Западноевропейские политики хорошо понимают, что события, происходящие в настоящее время в Ближневосточном регионе, и волна массовых протестных акций перекинута и на Курдистан. Европа видит и анализирует происходящее.

Безусловно, лидеры европейских стран прекрасно видят, что Эрдоган называет палестинских детей, бросавших камни в израильских солдат, «мучениками», тогда как а в его стране, в Турции, более 4000 курдских детей подвергаются пыткам и издевательствам в тюрьмах.

— Когда, по Вашему мнению, буде решена курдская проблема в Турции?

— Сегодня наш народ уже не такой, каким был еще вчера. Каждый день в Турции происходят массовые народные волнения, но Анкара делает вид, что в стране все спокойно. Придя к власти,

Эрдоган обещал Европе демократические реформы, в том числе по урегулированию курдской проблемы.

Но прошло уже много лет, и Европа разочаровалась, убедившись в лживой и репрессивной политике Анкары.

Я думаю, что, если в Турции начнутся широкомасштабные курдские волнения, Европа поддержит нас. Этого уже недолго ждать, потому что Ближневосточный регион бурлит.

Перед Анкарой два пути: или турецкие власти приступят к демократическим реформам, или народ сметет на своем пути все. Иного не дано.

— Мы часто слышим, что «РПК — террористическая организация, а Абдулла Оджалан террорист № 1». Как может называться террористической борющейся за свободу организация, поддерживаемая многомиллион-

ным народом?

— Я выступаю категорически против этой формулировки. По этому поводу я всегда говорю: термин «террорист» связан не с какой — либо организацией или конкретным человеком; к сожалению, мы имеем дело с государственным терроризмом.

Почему сегодня, когда курдский народ в Турции подвергается геноциду и уничтожению, Эрдогана не называют террористом? Почему не обвиняли в терроризме Саддама Хусейна, применившего против курдского народа химическое оружие и в одночасье уничтожившего более 5000 человек?

Европа включила РПК в список террористических организаций в 1993 году, когда РПК объявила односторонний мораторий на проведение военных действий. В это же время Германия продолжала поставлять наступательное оружие Турции, что продолжается и сейчас. В наращивании военной мощи Анкары и сейчас участвуют другие европейские страны.

В этой ситуации курдский народ приносится в жертву финансовым интересам Европы. Тем не менее, сейчас многие европейские политики стали задаваться вопросом: зачем Турции столько оружия и против кого оно направляется. Хочется надеется, что совесть заставит многих политиков голосовать за исключение РПК из списка террористических организаций.

Я уверена, что мы добьемся положительных результатов в этом направлении.

— Что Вы хотели бы сказать нашим читателям?

— Я хочу подчеркнуть, что нынешний год должен стать решающим для демократических чаяний курдского народа. Приближаются парламентские выборы в Турции, от которых зависит будущее нашего народа.

Мы должны сделать все возможное и невозможное, чтобы наш народ проголосовал за курдскую Партию мира и демократии. Победа ПДО станет победой всего нашего народа.

Курдам России, а также всем курдам постсоветского пространства я желаю в первую очередь единства и взаимопонимания, для этого надо много и упорно работать.

Я желаю всем мира и благополучия, и пусть дух свободы и любви к Курдистану не угаснет никогда!

Ишхан Мироев (главный редактор газеты «Свободный Курдистан»)

Курдистан Исаева (администратор сайта «www.kurdishcenter.ru»)

Джалал Талабани: "Сегодня священный день в истории Курдистана"

Как сообщает агентство ПУК-Медиа, в сулейманийском парке Азади происходит массовое празднество, посвященное 36-летию ПСК. Выступивший на празднике генеральный секретарь ПСК Джалаль Талабани заявил: "сегодня священный день в истории Курдистана", добавив, что ПСК была основана в то время, когда преобладала мрач-

ная атмосфера в связи с окончанием революции курдского народа против жестокого режима. Он отметил, что ПСК преодолел все препятствия и теперь находится на пике силы. Он также подтвердил призыв ПСК к подлинному миру, призывая оппозиционные партии участвовать в реформах, уже начатых правящими партиями.

Талабани завершил свое выступление многочисленными благодарностями всем людям, участвующим в праздновании, высоко оценив роль женщин в политическом процессе в Курдистане.

Он также отметил роль сил безопасности, которые смогли обеспечить мир и стабильность в Сулеймании.

Жизнь Али, как в разбитом зеркале. После двадцати лет разлуки он наконец нашел теплые объятия своей настоящей матери. Однако, когда ему было 17 лет, он потерял свою приемную мать, иранскую вдову.

Как и у любого другого ребенка, ум

зал: "То, что он выжил, было чудом, когда моя сестра Кубра нашла его в Халабдже, он был покрыт мухами. Он сосал ее пальцы в течение двух дней от голода. Моя сестра Кубра любила его больше, чем своих двух реальных сыновей до того дня как она сконча-

лась. Как будто я ее знал 100 лет. Я мечтал о ней и хотел бы знать, похож на нее и моего папу."

Али так много страдал, находясь вдали от своей настоящей семьи, что он готов вернуться в Иран и заняться поисками других пропавших детей, чьи

уверен, что будет собрана уникальная коллекция", говорит Али.

Али как-то рассказал о своей трагической истории в классе в Американском университете в Сулеймании.

"Когда я вернулся и увидел слезы,

Али все еще разрывается между Халабджой и Мешхедом

Али всегда был полон выдуманными сказками, и он никогда не думал о трагической гибели своей семьи.

"Теперь, когда я думаю об этом, я понимаю, что мои рассказы более болезненны, чем те, что были у других детей," сказал он. "Всякий раз, когда что-то случилось со мной, я спрашивал, почему судьба выбрала меня."

Эти события стали теперь для Али воспоминаниями о прошлом. Он сейчас дома в Халабдже.

"16 марта, ты был у меня на коленях. Я сказала своему отцу, что мы спустимся в подвал, пока не закончится обстрел. Твой отец подошел к крыше, и твой брат Сартип последовал за ним. Я слышал, как Сартип закричал, как он упал. Я бросилась к нему с пропитанной тканью, но там я тоже упала. Когда я открыла глаза, я обнаружила себя в иранской больнице, и тебя уже не было со мной."

Это рассказала Али его настоящая мать осенью 2009 года после 21 лет разлуки, в траурной церемонии у памятника в Халабдже.

"Спасибо Всемогущему, что после смерти моей матери Кубры, он дал мне найти настоящую мать," - говорит Али.

Его настоящее имя - Зимнако, но после газовой атаки на Халабджу весной 1988 года усыновившая его иранская семья назвала его Али.

Прошло два года с тех пор, как вернулся Али. Теперь он учится в Американском университете в Сулеймании и помолвлен с одной из своих родственниц. Он любит Сулейманию, где городские власти выдали ему курдское удостоверение личности и свидетельство о рождении.

Али в настоящее время пытается получить водительские права, и он планирует жениться в ближайшем будущем и поселиться с семьей в Сулеймании.

"Моя история звучит, как история Иосифа", сказал Али.

Во время церемонии возвращения Али в мемориале Халабджи, его иранский дядя, Асфандияр Хамид, посмотрел на него со слезами на глазах и ска-

лась."

"Когда я играл с детьми, я слышал, как моя мама говорит другим, что она нашла меня в Халабдже, но она просто говорила нашим соседям и не давала мне знать", говорит Али.

Со времени возвращения, чувство грусти преследует Али.

"Когда моя мать Кубра попала в аварию, ее доставили в больницу и ей ампутировали ноги. Я не пришел к ней в ту ночь, и она скончалась на следую-

щий день. Я до сих пор спрашиваю себя, почему я не пришел к ней в ту ночь, я все еще чувствую печаль", сказал Али. "Когда она умерла, вся моя жизнь остановилась, для меня не осталось ничего."

Президент Ирака Джаляль Талабани, и президент Курдистана Масуд Барзани встретились с Али. Али сказал, что основное внимание в ходе встречи с лидерами уделялось судьбе пропавших без вести детей Халабджи.

"Я попросил их сделать все возможное, чтобы найти других пропавших без вести детей. Если они увидят своих реальных матерей, они узнают их немедленно, даже если они еще не встречались с ними раньше", говорит Али.

Хотя Али связался со своей настоящей матерью через анализ крови, он с уверенностью сказал: "Когда я обнял мою настоящую мать, она чувствовала,

семьи все еще ждут их возвращения.

Фатима Хамидпур, 58 лет - иранская тети Али. Она взяла с Али обещание вернуться и посетить их.

Али рос на глазах Хамидпур. Она говорит, что ее сестра Кубра не хотела говорить Али правду, чтобы он не страдал.

"Однажды я пошла к психиатру и рассказал ему о истории Али, и специалист сказал, что мы должны были сказать ему правду, когда ему было

которые текли по щекам некоторых американских учителей, я понял, что сделал Саддам", сказал он.

Али видел казнь Саддама Хусейна, когда он был еще в Иране.

"Когда я был в Иране, я решил простить Саддама и сказал, что, возможно, Бог укажет ему правильный путь, но он жил как тиран до последнего момента. Если бы не Саддам, как бы могли американцы почувствовать жалость к Халабдже", говорит Али.

Когда Али вернулся в свою настоящую семью, он мог говорить с матерью только через переводчика. Он еще не овладел курдским.

Сводный брат Али от его биологической матери сказала: "Мы благодарим Бога за то, что он привел этого милого брата обратно к нам. Он очень хороший человек."

Али был единственным выжившим мужчиной в его семье. Его четыре брата, сестра и отец погибли в химической атаке. Его мать позже вышла замуж, и теперь она живет с Али в одном доме.

Али сказал: "Когда другой пропавший ребенок возвратится в Халабджу, я хотел бы быть там и принять его, потому что я понимаю их боль".

Али говорит, что с того печального дня он был отделен от своей семьи.

"Мне было три месяца, когда я потерял свою семью. Мне было 17, когда моя приемная мать умерла, и я потерял свою семью еще раз. Я жил в пустом доме в течение четырех лет в одиночестве. Я всегда чувствовал себя одиноким, и я спрашивал себя, почему моя история должна так закончиться?"

Али давно не видел своих родственников в Иране, и он хотел бы посетить их. Но его исследования не дают ему времени.

"Я постоянно разговариваю с ними по телефону, и я имел возможность посетить их до сих пор дважды. Но когда мое обучение закончится, я, безусловно, буду посещать их чаще, потому что половина моего сердца все еще там," - сказал он.

ДИПЛОМАТ

№ 13 (124) 08-14 Июня 2011

ОБЩЕСТВЕННО-ПОЛИТИЧЕСКАЯ ГАЗЕТА

ПОСЛЕДНЯЯ
страница

Президент Барзани поздравил Джалала Талабани с годовщиной основания ПСК

Президент Курдистана Масуд Барзани в телефонном разговоре поздравил Генерального секретаря Патриотического союза Курдистана Джаляля Талабани с годовщи-

ной основания ПСК.

Президент Барзани подчеркнул необходимость укрепления двусторонних связей и братских отношений между ДПК и ПСК, что должно гарантировать защиту и развитие успехов и достижений народа Курдистана.

Со своей стороны, президент Талабани поблагодарил президента Барзани за его поздравления и пожелал, чтобы координация и единство позиций между обеими сторонами послужила высшим интересам народа Курдистана.

В субботу состоится встреча правящих и оппозиционных партий Курдистана

В субботу произойдет встреча правящих и оппозиционных партий Курдистана. Об этом заявил агентству АК-Ньюс глава администрации президента Курдистана Фуад Хусейн. По его словам, президент Масуд Барзани не будет участвовать во встрече.

"Партии встретятся друг с другом без какого-либо посредника, который мог бы контролировать или руководить переговорами", сказал Фуад Хусейн.

Оппозиционные партии уже говорили ранее, что они не выступают против Барзани в качестве посредника, хотя он также руководит правящей Демократической партией Курдистана (ДПК).

Оппозиционные партии: движение Горран, Исламский союз Курдистана (ИСК) и исламская группа Курдистана (КИГ) - бойкотировали парламентские заседания с 19 марта, призывая к реформам и роспуску правительства. Последнее требование правящие партии расценили как "попытку переворота".

Три недели назад, президент Масуд Барзани призвал к открытию "переговоров без предварительных условий" по урегулированию кризиса.

Делегация ДПК поздравила Косрата Расула с годовщиной основания ПСК

Первый заместитель Генерального секретаря Патриотического союза Курдистана Косрат Расул принял во вторник делегацию руководителей ДПК, включая главу разведывательного агентства Масрура Барзани и министра внутренних дел Карима Синджари.

Делегаты поздравили Косрата Расула с 36-летием основания ПСК.

Они также обсудили политическую ситуацию в Курдистане и Ираке.

Джон Мейджор выступил перед парламентом Курдистана

В поне-
дельник,
экс-премьер
Великобритании
Джон Мейджор
посетил

сессию парламента Курдистана. Д.Мейджора сопровождали генеральный консул Великобритании в Эрбиле и представитель КРГ в Великобритании.

В своей речи перед курдским парламентом, Дж. Мейджор выразил гордость за британскую роль в поддержке иракского Курдистана, а также восхищение развитием, происходящим в регионе в отношении демократии, экономики и безопасности.

Он также подчеркнул, что британская поддержка Ирака "не закончится из-за вывода наших войск. Это долгосрочная поддержка." - отметил Дж.Мейджор.

Бархам Салих провел совещание по реализации бюджета региона

Во вторник, Совет министров Курдистана провел заседание, посвященное реализации бюджета региона, принятого за несколько дней до того парламентом. На заседании председательствовали премьер-министр Бархам Салих и и.о. вице-премьера Карим Синджари.

Премьер-министр Салих сказал: "Для всех министерств жизненно

необходимо быстро и грамотно преобразовать вновь выделяемые им средства в лучшее качество жизни для каждого гражданина, проживающего в Курдистане".

Он также призвал к быстрой реализации государственных проектов в области услуг. "К ним относятся проекты по улучшению здравоохранения, образования, пенсионного обеспечения, водных ресурсов, и дешевого жилья", сказал он. Он высоко оценил принятие бюджета, заявив, что это позволит осуществить многие проекты, которые будут завершены в ближайшее время, но он также признал, что завершение некоторых проектов наступит раньше, чем других, из-за физических ограничений.

Премьер-министр высоко

оценил согласованные усилия, направленные на то чтобы успокоить недавнюю напряженность в Курдистане, и особо отметил согласие парламента снизить зарплату высокопоставленных членов КРГ, в том числе премьер-министра и министров, на десять процентов.

Доктор Салих также рассказал о своей надежде ускорить примирение с оппозицией путем организации совещания всех пяти курдских политических партий в парламенте Курдистана в субботу 4 июня. "Эти усилия представляют часть планов реформ, предложенных Региональным правительством Курдистана в ответ на законную озабоченность, которую озвучили люди", сказал он.

И.С. Курдистан.Ру

Əliyev Siyabənd - 55

Siyabənd müəllim,
55 yaşınızın tamam
olması münasibəti ilə
ürəkdən təbrik edir,
Sizə uzun ömür,
cansağlığı, işlərinizdə
yeni-yeni müvəf-
fəqiyyətlər arzu edirik!

TƏSİSÇİ VƏ BAŞ REDAKTOR:
TAHİR SÜLEYMAN

İMTİYAZ Ü SERNİVİSAR:
TAHİR SİLƏMAN

УЧРЕДИТЕЛЬ И ГЛАВНЫЙ РЕДАКТОР

ТАХИР СУЛЕЙМАН

Tel: +994 50 352-33-18

Rus şöbəsinin redaktoru
SEYMUR ALXANOV

Xüsusi müxbirlər:
RAMİZ CƏBRAYILOV

SAKİT ÇIRAQLI

Müəlliflərin mövqeyi redaksiyanın
mövqeyi ilə üstüstdə düşməyə bilər.

Ünvan: Bakı şəhəri, 40
Küçə S.Mehmandarov ev 25, mənzil-17

Navnisan: Bakû 40 soqaq
S.Mêhmandarov xanî 25 mal-17

Адрес: Баку 40, улица С.
Мехмандарова дом 25 кв-17

Qəzet "Diplomat" qəzetinin bilgisayar
mərkəzində yığılıb şəhirlənib və "Futbol+
Serviss" mətbəəsində çap olunmuşdur.

www. Diplomata-kurdi.com

e-mail: diplomat_gazeti@box.az

Şəhadət namə : NF Ş 005004966

BUSB-un2 sayılı Sabuncu rayonfili ali

VÖEN1800061582

H/h 438010000

Sifariş: 4500